

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การพัฒนาระบบการค้นหากฎความสัมพันธ์แบบอพริอริอัลกอริทึม

DEVELOPMENT OF ASSOCIATION RULE DISCOVERY SYSTEM
USING APRIORI ALGORITHM

โดย

นอร์ หงส์วัฒนกุล

NION HONGWATTANAKUL

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.วรพจน์ กรีสู่ระเดช

จพ.

ร.69911

2549

เลขามู.....

เลขทะเบียน..... 04423

วัน,เดือน,ปี..... 5 ส.ย. 2551

H004423

b. 119 2231x
i.

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการพัฒนาระบบงาน

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**DEVELOPMENT OF ASSOCIATION RULE DISCOVERY SYSTEM
USING APRIORI ALGORITHM**

**A SYSTEM DEVELOPMENT PROJECT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN INFORMATION TECHNOLOGY
FACULTY OF INFORMATION TECNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

SUMMER/2006

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2007

FACULTY OF INFORMATION TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ การพัฒนาระบบการค้นหากฎความสัมพันธ์แบบอพอริอัลกอริทึม
นักศึกษา นางสาวนอร หงส์วัฒนกุล
รหัสนักศึกษา 47066432
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ
แขนงวิชา วิทยาการสารสนเทศ
ปีการศึกษา 2549
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.วรพจน์ กรีสระเดช

บทคัดย่อ

การพัฒนาระบบค้นหากฎความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้การทำเหมืองข้อมูลแบบกฎความสัมพันธ์ เพื่อหาผลลัพธ์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูล และนำผลลัพธ์ที่ได้มาทำนายหาสาเหตุปัจจัยหลัก และปัจจัยรองอื่นๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะช่วยให้อธิบายเหตุผลการตัดสินใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เนื่องจากการดำเนินงานธุรกิจในปัจจุบันได้มีการแข่งขันกันอย่างสูง โดยเฉพาะการแข่งขันทางด้านข้อมูล ซึ่งหากองค์กรใดมีข้อมูลในการดำเนินงานที่ดีกว่าก็จะได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจ

โครงการนี้จึงได้เสนอกระบวนการทำเหมืองข้อมูล โดยอัลกอริทึมที่นำมาใช้ในการทำเหมืองข้อมูลคือ อพอริอัลกอริทึม เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งได้นำระบบการเตรียมข้อมูลและการสำรวจข้อมูลรวมกับการหากฎความสัมพันธ์

Title Development of Association Rule Discovery System Using Apriori Algorithm

Student Miss Nion Hongwattanakul

Student ID. 47066432

Degree Master of Science

Programme Information Science

Academic Year 2006

Advisor Associate Professor Dr. Worapoj Kreesuradej

ABSTRACT

Development of Association Rule Discovery System by use association rule of data mining process for searching relationship of information that are used data mining process and take the results to predict for searching main factor and others factor for making a decision in business process so the results can describe decision reason to stakeholder understand easily. Since the present, business process has highly competition specially competition about information so in case of others organization have good information for business process, also it have advantage over in business process.

This project propose data mining process by use apriori algorithm for searching relationship of information so to combine data preparation and exploration system with association rule discovery system.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาฯ รศ.วรพจน์ กริสุระเดช ที่ได้ให้คำชี้แนะ และให้คำปรึกษาตลอดจนช่วยแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ในภาควิชาวิทยาการสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกคนที่ให้คำแนะนำต่างๆ และคอยให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่ได้ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนในทุกๆ เรื่องที่ทำให้โครงการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

นীর หงส์วัฒนกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญรูป	VIII
บทที่1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	1
1.3 ขอบเขตของระบบ.....	1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
บทที่2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ความหมายของการทำเหมืองข้อมูล.....	3
2.2 ขั้นตอนการทำเหมืองข้อมูล.....	4
2.3 การทำเหมืองข้อมูล.....	5
บทที่3 การค้นหากฎความสัมพันธ์ (Association Rule Discovery).....	7
3.1 กฎความสัมพันธ์ (Association Rule).....	7
3.1.1 การคิดหาค่าของกฎความสัมพันธ์.....	7
3.2 อัลกอริทึม.....	8
บทที่4 วิเคราะห์ และออกแบบระบบ.....	15
4.1 ความต้องการ และข้อจำกัดของโปรแกรม.....	15
4.1.1 ความต้องการของผู้ใช้งาน.....	15
4.1.2 ความต้องการเชิงฟังก์ชัน.....	15
4.1.3 ความต้องการที่ไม่ใช่เชิงฟังก์ชัน	16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2 การวิเคราะห์ระบบ โดยใช้ยูเคสไดอะแกรม และแอกทิวิตีไดอะแกรม	16
4.2.1 ยูสเคสไดอะแกรม	16
4.2.2 รายละเอียดแอกเตอร์	16
4.2.3 รายละเอียดยูสเคส	17
4.2.4 แอกทิวิตีไดอะแกรม	24
4.3 การออกแบบระบบโดยใช้คลาสไดอะแกรม และซีควেনซ์ไดอะแกรม	28
บทที่ 5 ออกแบบ และพัฒนาระบบ	40
5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบ และพัฒนาระบบ	40
5.1.1 ฮาร์ดแวร์	40
5.1.2 ซอฟต์แวร์	40
5.2 สถาปัตยกรรมระบบ	40
5.3 การออกแบบหน้าจอการรับข้อมูล	42
5.4 การออกแบบหน้าจอรายงานผลลัพธ์	42
5.5 การใช้งานโปรแกรม	43
5.5.1 ขั้นตอนการติดต่อฐานข้อมูล	43
5.5.2 ขั้นตอนการเลือกข้อมูล	43
5.5.3 ขั้นตอนการกลั่นข้อมูล	45
5.5.4 ขั้นตอนการแปลงข้อมูล	46
5.5.5 ขั้นตอนการสร้างกฎความสัมพันธ์	48
5.5.6 ขั้นตอนการแสดงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์	51
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	53
6.1 สรุปผลการพัฒนาระบบ	53
6.2 ปัญหาที่พบในการพัฒนา	53
6.2.1 ปัญหาที่พบ	53
6.2.2 ข้อเสียของการทำเหมืองข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

6.3 ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ประวัติผู้เขียน.....	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ทรานส์แอ็กชันของข้อมูลสำหรับร้านขายสินค้า 11

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1	กระบวนการทำเหมืองข้อมูล 4
3.1	อัลกอริทึมการทำ frequent itemset 9
3.2	อัลกอริทึมขั้นตอนการ Join 10
3.3	อัลกอริทึมขั้นตอนการ Prune 10
3.4	Itemset และ การทำ frequent itemset โดยกำหนดให้ minimum support = 2 13
4.1	ยูสเคสระบบการค้นหาค่าความสัมพันธ์แบบอพริออร์อัลกอริทึม 16
4.2	ยูสเคสการเลือกข้อมูล 18
4.3	ยูสเคสการคลีนข้อมูล 19
4.4	ยูสเคสการแปลงข้อมูล 20
4.5	ยูสเคสการสำรวจข้อมูล 21
4.6	ยูสเคสการสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล 22
4.7	ยูสเคสเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล 23
4.8	ยูสเคสค้นหาค่าความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล 24
4.9	แอคทีวิตีไดอะแกรมการเตรียมข้อมูล 25
4.10	แอคทีวิตีไดอะแกรมสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล 26
4.11	แอคทีวิตีไดอะแกรมเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล 27
4.12	แอคทีวิตีไดอะแกรมค้นหาค่าความสัมพันธ์การทำเหมืองข้อมูล 27
4.13	คลาสไดอะแกรมการค้นหาค่าความสัมพันธ์ (High Level) 28
4.14	คลาสไดอะแกรมระบบการค้นหาค่าความสัมพันธ์ 29
4.15	ซีควเอนไดอะแกรมการหาค่าความสัมพันธ์ 30
4.16	คลาสไดอะแกรม Datamining 31
4.17	คลาสไดอะแกรม Apriori 32
4.18	คลาสไดอะแกรม Itemset 33
4.19	คลาสไดอะแกรม ItemsetArrayList 34
4.20	คลาสไดอะแกรม Groupinh table 35
4.21	คลาสไดอะแกรม Class Information 36
4.22	คลาสไดอะแกรม View Data 36

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.23	คลาสไดอะแกรม Data 37
4.24	คลาสไดอะแกรม Database 38
4.25	คลาสไดอะแกรม Northwind Data Control..... 39
4.26	คลาสไดอะแกรม ProgressBar Event Handle..... 40
5.1	สถาปัตยกรรมระบบ..... 42
5.2	หน้าจอการรับข้อมูล 43
5.3	หน้าจอแสดงผลลัพธ์การประมวลผล 43
5.4	ขั้นตอนการติดต่อฐานข้อมูล 44
5.5	กล่องข้อความแสดงผลการเชื่อมต่อฐานข้อมูล..... 44
5.6	ขั้นตอนการเลือกข้อมูลจาก 1 ตาราง 45
5.7	ขั้นตอนการเลือกข้อมูลจากหลายตาราง 45
5.8	กล่องข้อความแสดงผลการเลือกข้อมูล..... 46
5.9	การกลืนข้อมูล 46
5.10	กล่องข้อความแสดงผลการกลืนข้อมูล 47
5.11	ขั้นตอนการจัดกลุ่ม..... 47
5.12	กล่องข้อความแสดงผลการจัดกลุ่ม..... 48
5.13	สิ้นสุดขั้นตอนการจัดกลุ่มข้อมูล 48
5.14	กล่องข้อความแสดงผลการแปลงข้อมูล 49
5.15	ขั้นตอนการเลือกแบบจำลองที่ใช้ทำเหมืองข้อมูล 49
5.16	การสร้างกฎความสัมพันธ์ 50
5.17	การจัดเก็บกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ 51
5.18	การเลือกตำแหน่งและกำหนดชื่อไฟล์การจัดเก็บ 51
5.19	การเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ 52
5.20	การค้นหากฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ 53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะเศรษฐกิจของปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ได้มีการแข่งขันทางการตลาดกันอย่างสูง จึงทำให้ต้องค้นหาริธีต่างๆ เพื่อพัฒนาหน่วยงานของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งส่วนสำคัญของการพัฒนาเช่น การตัดสินใจของผู้บริหาร โดยอาศัยสภาพแวดล้อมต่างๆ กล่าวคือ เมื่อมีเหตุการณ์ที่ต้องการประเมิน หรือ ตัดสินใจบางอย่าง ก็ควรที่จะสนใจสถานะทางเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้นรวมไปถึงสิ่งสำคัญที่สุดด้วย คือ ข้อมูล และ เหตุการณ์ในอดีต ดังนั้นหากการตัดสินใจดังกล่าวได้ข้อมูลที่ดีและมีประสิทธิภาพจะทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดจากการตัดสินใจของผู้บริหารก็มีประสิทธิภาพต่อหน่วยงานด้วยเช่นกัน

การพัฒนา และศึกษาโครงการนี้จึงได้นำเทคโนโลยีการทำเหมืองข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลและมุ่งเน้นอธิบายความสัมพันธ์ของกลุ่มข้อมูลที่ต้องการ เพื่อนำมาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยได้นำระบบการเตรียมข้อมูลและการสำรวจมาทำการรวมเข้ากับการทำเหมืองข้อมูล

1.2 วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ศึกษาขั้นตอนและวิธีการในการทำเหมืองข้อมูลโดยมุ่งเน้นไปที่อ็อลกอริทึม
2. ศึกษาเทคโนโลยีการทำเหมืองข้อมูล เพื่อนำมาใช้ออกแบบและพัฒนาโปรแกรม
3. เพิ่มมูลค่าของข้อมูลที่ถูกเก็บไว้ โดยนำมาอธิบายในรูปแบบความสัมพันธ์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. เพื่อนำผลลัพธ์ของการทำเหมืองข้อมูลที่ได้ไปใช้สนับสนุนการทำงานขององค์กร

1.3 ขอบเขตของระบบ

การทำงานของระบบการค้นหากฎความสัมพันธ์แบบอ็อลกอริทึมมีขอบเขตการศึกษาและพัฒนา ดังนี้

1. นำข้อมูลไปผ่านกระบวนการแปลงข้อมูล
2. สร้างอ็อลกอริทึมเพื่อนำกลุ่มของข้อมูลมาประมวลผล
3. นำผลลัพธ์ของการประมวลผลกลุ่มข้อมูลมาแสดงรายงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

การพัฒนาโครงการนี้มีการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และต้องมีการจัดเตรียมการศึกษา ออกแบบ และพัฒนา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการทำเหมืองข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบ
2. การจัดการให้ข้อมูลอยู่รูปแบบที่เหมาะสมและมีการจัดกลุ่มเปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์หาผลลัพธ์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
3. สร้างรูปแบบจำลองเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ผ่านการจัดรูปแบบให้ถูกต้องแล้ว โดยใช้กฎความสัมพันธ์และใช้อัลกอริทึมอพทิมในการวิเคราะห์เพื่อหาผลลัพธ์
4. ศึกษาข้อมูลที่ได้รับมา และนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเพื่อนำมาจัดกลุ่มตามรูปแบบจำลองของกฎความสัมพันธ์
5. จัดเตรียมรายงานผลความสัมพันธ์ที่ผ่านการประมวลผลจากอัลกอริทึมในรูปแบบรายงานที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจได้ง่าย

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโครงการนี้ เป็นการออกแบบ พัฒนาระบบ โดยอาศัยเทคโนโลยีการทำเหมืองข้อมูล เข้ามาใช้ในการทำนายหาผลลัพธ์ความสัมพันธ์กันของข้อมูลที่รับเข้ามา โดยใช้พื้นฐานอ้างอิงการทำนายข้อมูลจากความสัมพันธ์ของข้อมูลในอดีต ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาการทำเหมืองข้อมูล โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงาน ดังนี้

2.1 ความหมายของการทำเหมืองข้อมูล

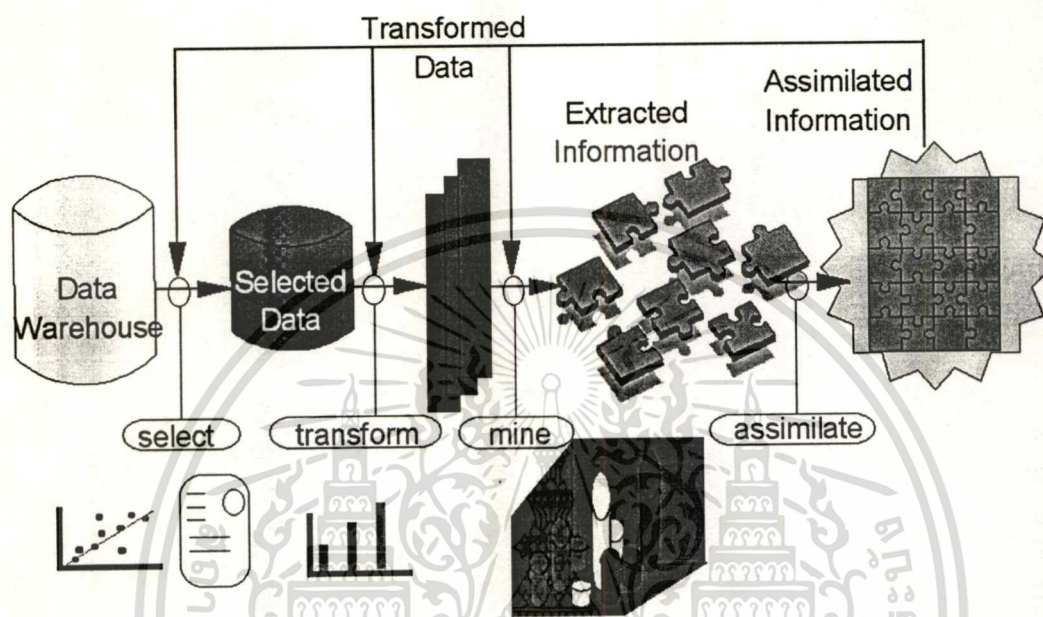
การทำเหมืองข้อมูลเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำธุรกิจแบบอัจฉริยะ (Business Intelligence) มีความแตกต่างจากภาษาคิวรีที่ตอบได้เพียงคำถามแบบง่ายๆ เท่านั้น เช่น ข้อมูลที่อยู่ในแถวมืออะไรบ้าง แต่ไม่สามารถตอบปัญหาที่มีความสัมพันธ์ และมีความซับซ้อนได้ ซึ่งการทำเหมืองข้อมูลมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อมุ่งเน้นไปที่การค้นหาแหล่งความรู้ใหม่ที่ถูกซ่อนไว้ในตัวข้อมูล

การทำเหมืองข้อมูลถูกจัดให้เป็นกระบวนการค้นหาความสัมพันธ์ในหลายๆ รูปแบบข้อมูล หรือหาสิ่งที่มีประโยชน์ และไม่เคยเจอมาก่อนจากฐานข้อมูลที่มีตารางขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับข้อมูลที่หน่วยงานนั้นๆ มีอยู่ โดยที่ข้อมูลนั้นสามารถหาได้จากหลายๆ แหล่ง เช่น ข้อมูลที่ได้จากระดับปฏิบัติการ, จากฐานข้อมูล, คลังข้อมูล มาผ่านกระบวนการจนได้ความรู้ แล้วนำความรู้ที่ได้มานั้นไปเป็นส่วนช่วยในการดำเนินงานขององค์กรหรือธุรกิจทางด้านต่างๆ ในหลากหลายสาขา อาทิ

- การนำแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว มากลับมาใช้เพื่อเป็นตัวทำนายอนาคตได้
- การนำผลการทำนาย และการวิเคราะห์มาใช้เป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มยอดขายให้กับธุรกิจการค้า
- การทำนายการซื้อสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ ช่วยให้นำมาออกแบบการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ในคลังสินค้าได้ถูกต้อง และคุ้มค่างับต้นทุนที่จ่ายไป
- การวิเคราะห์สินค้า เพื่อให้ได้สินค้าที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า รวมไปถึงการกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสม
- การทำนายข้อมูลความสัมพันธ์ กับการซื้อสินค้าแต่ละชนิดของลูกค้าทำให้บริษัทสามารถกำหนดที่วางสินค้าให้เหมาะสม และเป็นการช่วยให้มีการสร้างยอดขายให้เพิ่มมากขึ้น
- อีคอมเมิร์ซ ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ของลูกค้าตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งจะ

2.2 ขั้นตอนการทำเหมืองข้อมูล

กระบวนการทำเหมืองข้อมูลบางครั้งถูกเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกันว่า Knowledge discovery in database (KDD) โดยมีความหมายว่า การค้นหาความรู้ที่มีประโยชน์ และยังไม่เคยเจอมาก่อนจากฐานข้อมูล

รูปที่ 2.1 กระบวนการทำเหมืองข้อมูล

จากรูปที่ 2.1 แสดงถึงกิจกรรมของแต่ละขั้นในกระบวนการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งแต่ละกิจกรรมสามารถทำได้มากกว่า 1 ครั้งหรือ วนกลับมาทำใหม่ได้ โดยแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

- คัดเลือกข้อมูล (Data Selection)

เป็นการเลือกข้อมูลหรือระบุถึงแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการทำเหมืองข้อมูล ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่ได้กำหนดไว้

- ปรับเปลี่ยนรูปแบบของข้อมูล (Data Transformation)

เป็นการแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลที่เหมาะสมตรงตามอัลกอริทึมและแบบจำลองที่เลือกใช้ทำเหมืองข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์

- การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining)

เป็นขั้นตอนการเลือกอัลกอริทึมที่เหมาะสมกับข้อมูลที่เตรียมไว้ และทำการประมวลผลของข้อมูลตามอัลกอริทึมที่เลือก ซึ่งการจะใช้อัลกอริทึมใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นหลัก และในการเลือกใช้อัลกอริทึมที่เหมาะสมจะทำให้ผลลัพธ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ที่ถูกต้องมากขึ้น

● วิเคราะห์ผลลัพธ์และรวบรวมความรู้ (Assimilate Information)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการวิเคราะห์และรวบรวมความรู้ที่ได้จากการผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูลว่ามีความเหมาะสมหรือตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยที่ผลลัพธ์อาจจะแสดงในรูปแบบที่เป็นกราฟหรือตารางข้อมูล ซึ่งจะเป็นข้อมูลความรู้ (Knowledge) เพื่อเป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ

2.3 การทำเหมืองข้อมูล

วิธีการทำเหมืองข้อมูลตามมาตรฐานทั่วไปสามารถแบ่งออกเป็น 4 วิธี คือ

1. Predictive Model

เป็นการสร้างแบบจำลองจากข้อมูลเพื่อใช้ในการคาดคะเนหรือทำนายความเป็นไปได้ของข้อมูลที่มีอยู่ เช่น การทำนายอุณหภูมิ, การทำนายหุ้น เป็นต้น โดย Predictive Modeling แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- **Classification** เป็นการจำลองเพื่อการแบ่งกลุ่มของข้อมูลที่ต้องการ โดยที่กลุ่มของข้อมูลนั้นจะแบ่งกลุ่มตามชนิดของข้อมูลที่จะเป็น เช่น การแบ่งกลุ่มการพิจารณาการให้วงเงินสินเชื่อของลูกค้า โดยเทคนิคที่นิยมใช้คือ Tree Induction และ Neural Induction
- **Value Prediction** เป็นการพยากรณ์ค่าที่เป็นไปได้ หรือการกระจายของค่าที่เป็นไปได้ของตัวแปรใดๆ ในกลุ่มข้อมูล การทำนายค่าที่เป็นตัวเลข เช่น การทำนายภาษีที่จะเก็บได้ในแต่ละปี หรือการทำนายราคาหุ้น เป็นต้น โดยเทคนิคที่นิยมใช้คือ Linear regression และ Nonlinear regression

2. Database Segmentation

เป็นการแบ่งกลุ่มของข้อมูลที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าข้อมูลอยู่ในกลุ่มใด โดยเหมาะกับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะจำนวนของกลุ่มน้อย ๆ โดยที่ข้อมูลใดที่มีลักษณะคล้ายกันหรือใกล้เคียงกันก็จะจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ เช่น การแบ่งกลุ่มตามรายได้ของประชากร เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปวิเคราะห์และเสนอสินค้าให้ตรงกับกลุ่มที่ได้ทำการแบ่งไว้ กล่าวคือ หากประชากรที่มีรายได้อยู่ในกลุ่มปานกลางก็ควรเสนอสินค้าราคาและคุณภาพที่ไม่สูงและไม่ต่ำเกินไป เป็นต้น ซึ่งเราสามารถเรียกการทำ Database Segmentation อีกอย่างหนึ่งว่า Clustering โดยเทคนิคที่นิยมใช้คือ Demographic Clustering และ Neural Clustering

3. Link Analysis

การหาความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละเรคคอร์ดหรือกลุ่มเรคคอร์ด ซึ่งการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลนี้ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสินค้าที่ลูกค้ามักจะซื้อคู่กัน โดย Link Analysis แบ่งเป็น 3 ชนิด

- Association discovery ใช้วิเคราะห์การซื้อสินค้าภายในรายการเดียวกัน ศึกษาถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดที่ถูก ปิดซ่อนอยู่ของสินค้า ซึ่งสินค้าเหล่านั้นมักมีแนวโน้มที่จะถูกซื้อควบคู่กันไป การวิเคราะห์แบบนี้เรียกว่า “Market Basket Analysis” คือ รายการทั้งหมดที่ลูกค้าซื้อต่อครั้งที่ซูเปอร์มาร์เก็ต
- Sequential pattern discover ถูกใช้ระบุความเกี่ยวเนื่องกันของพฤติกรรมในระยะยาว ว่าพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นแล้วจะมีพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นตามมา เช่น ผู้ชายอาจพบว่าลูกค้าที่ซื้อทีวีมีแนวโน้มที่จะซื้อวิดีโอในเวลาต่อมา
- Similar time sequence discovery ใช้ค้นหาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างกลุ่มของข้อมูล 2 กลุ่ม ซึ่งการขึ้นต่อกัน ทางด้านเวลา โดยมีรูปแบบการเคลื่อนที่เหมือนกัน ผู้ขายสินค้ามักจะใช้เพื่อดูแนวโน้มเพื่อเตรียมสต็อก เช่นเมื่อไรก็ตามที่ ยอดขาย สินค้าน้ำอัดลม สูงขึ้น ยอดขายมันฝรั่งจะสูงขึ้นตาม

4. Deviation Detection

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการหาค่าที่ต่างไปจากที่คาดไว้ว่าค่านั้นต่างไปมาน้อยเพียงใด ซึ่งใช้เทคนิคทางด้านสถิติช่วยในการสรุปข้อมูลออกมาให้อยู่ในรูปแบบของกราฟฟิกเพื่อแสดงให้ภาพ เพื่อใช้วัดความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแสดงให้เห็นภาพ โดยที่เทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ตรวจสอบได้หลายด้าน เช่น ตรวจสอบลายเซ็นปลอม, บัตรเครดิตปลอม เป็นต้น

บทที่ 3

การค้นหากฎความสัมพันธ์ (Association Rule Discovery)

3.1 กฎความสัมพันธ์ (Association Rule)

Association Rule เป็นเทคนิคที่ใช้ในการหากฎความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ หรือทำนายพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การหากฎความสัมพันธ์พฤติกรรมกรรมการซื้อสินค้าของลูกค้า โดยรูปแบบความสัมพันธ์จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างไอเทมต่างๆ โดยสามารถคิดหาค่ากฎความสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1.1 การคิดค่าของกฎความสัมพันธ์

การค้นหากฎความสัมพันธ์ที่สนใจระหว่างไอเทม ในชุดของข้อมูลที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตัวอย่างในการหากฎความสัมพันธ์แบบนี้ คือ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการบริโภคสินค้าในตลาด (market basket analysis) ซึ่งเป็นการหากฎความสัมพันธ์ของสินค้าที่ลูกค้ามักจะซื้อไปด้วยกัน เพื่อนำไปช่วยในการวางแผนและส่งเสริมการขาย เช่น ถ้าลูกค้าคนไหนซื้อคอมพิวเตอร์ก็จะซื้อซอฟต์แวร์ไปด้วย ในเวลาเดียวกัน การวางแผนมาร์เก็ตติ้งไว้กับซอฟต์แวร์อาจจะช่วยเพิ่มยอดขายของสินค้าทั้ง 2 ชนิดนั้นได้

กฎในการหากฎความสัมพันธ์จะเป็นการหาความสัมพันธ์ของรายการสินค้าที่เกิดขึ้นในแต่ละรายการ แล้วนับจำนวนความสัมพันธ์ของสินค้าที่เกิดขึ้น โดยอาศัยการสร้างตาราง Co-occurrence table เพื่อเปรียบเทียบจำนวนของสินค้าที่มีการซื้อไปด้วยกัน

ทั่วไปกฎความสัมพันธ์ของการส่งซื้อสินค้าจะอยู่ในรูปไวเยอร์ดังนี้

if A then B

โดยใช้สัญลักษณ์ $A \rightarrow B$ ซึ่งมีตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูลอยู่ด้วยกัน 2 ตัวแปร คือ

- Support factor คือ เปอร์เซ็นต์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนรายการของข้อมูล $A \rightarrow B$ ที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับจำนวนรายการของข้อมูลทั้งหมด เช่น จากกฎในการหากฎความสัมพันธ์ คอมพิวเตอร์ \rightarrow ซอฟต์แวร์ เมื่อลูกค้าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะซื้อซอฟต์แวร์คิดเป็น 2% เทียบกับสินค้าที่ขายทั้งหมดในร้าน ซึ่งหาได้จาก

$$\frac{\text{จำนวนที่ลูกค้าซื้อคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์คู่กัน}}{\text{จำนวนสินค้าที่ขายทั้งหมดในร้าน}}$$

ดังนั้นค่า Support factor สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{Support}(A \rightarrow B) = P(A \cup B)$$

- Confidence factor คือ เปอร์เซนต์ที่แสดงค่าความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ในตัวเองกับสินค้ารายการอื่น เช่น จากกฎในการหาความสัมพันธ์ คอมพิวเตอร์ → ซอฟต์แวร์ เมื่อลูกค้าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะซื้อซอฟต์แวร์คิดเป็น 70% ของลูกค้าที่ซื้อคอมพิวเตอร์ทั้งหมด ซึ่งหาได้จาก

จำนวนที่ลูกค้าซื้อคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์คู่กัน

จำนวนสินค้าที่ลูกค้าซื้อคอมพิวเตอร์ทั้งหมด

ดังนั้นค่า Confidence factor สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

$$\text{Confidence}(A \rightarrow B) = P(B | A)$$

3.2 อัลกอริทึม

อพริออริเป็นอัลกอริทึมที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนการทำอยู่ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาความถี่ของกลุ่มไอเทม(Frequent itemsets) ทั้งหมด โดยที่ความถี่ของกลุ่มไอเทมจะเป็นไอเทมที่เกิดขึ้นอย่างน้อย x% ซึ่งค่า x นั้นเราเป็นผู้กำหนด ดังนั้นเราจะเรียกค่านี้ว่า ความถี่ขั้นต่ำ (minimum_support)

ในการหาความถี่ของกลุ่มไอเทม นั้นจะมีการทำงานซ้ำๆ ไปด้วย กล่าวคือความถี่ของกลุ่มไอเทมมีค่าเท่ากับ k จะใช้หา frequent itemset (k+1)-itemsets โดยที่ขั้นแรก เซตของ frequent 1-itemset แทน L_1 และ L_1 ก็จะถูกใช้ในการหา frequent itemset 2 และเซตของ frequent itemset 2-itemset ซึ่งจะถูกใช้ในการหา L_3 ไปเรื่อยๆ

อัลกอริทึมการค้นหาความถี่ของกลุ่มไอเทม(Frequent itemsets) มีตัวแปรที่นำมาใช้ ดังนี้

D คือ ฐานข้อมูลที่เก็บแต่ละทรานส์แอ็กชัน

L_k คือ เซตของ frequent k-itemset

K-Itemset คือ จำนวนสมาชิกของเซตของข้อมูลที่มี K ตัว

C_k คือ เซตของ candidate k-itemset

t คือ จำนวนทรานส์แอ็กชันในฐานข้อมูล

```

L1 = find_frequent_1-itemsets(D);
for (k = 2; Lk-1 ≠ ∅, k++) {
    Ck = apriori_gen(Lk-1, min_sup);
    for each transaction t ∈ D { // scan D for counts
        Ct = subset(Ck, t); // get the subsets of t that are candidates
        for each candidate c ∈ Ct
            c.count ++;
    }
    Lk = {c ∈ Ck | c.count ≥ min_sup}
}
return L = ∪k Lk;

Procedure apriori_gen(Lk-1: frequent (k - 1)-itemsets; min_sup: minimum support threshold)
    for each itemset l1 ∈ Lk-1
        for each itemset l2 ∈ Lk-1
            if (l1[1] = l2[1]) ∧ (l1[2] = l2[2]) ∧ ... ∧ (l1[k-2] = l2[k-2]) ∧ (l1[k-1] < l2[k-1]) then
                {
                    c = l1 ∪ l2; // join step: generate candidates
                    if has_infrequent_subset(c, Lk-1) then
                        delete c; // prune step: remove unfruitful candidate
                    else add c to Ck;
                }
    return Ck;

Procedure has_infrequent_subset(c : candidate k-itemset; Lk-1 : frequent (k - 1)-itemsets);
    // use prior knowledge
    for each (k-1)-subset s of c
        if s ∉ Lk-1 then
            return TRUE;
    return FALSE;

```

รูปที่ 3.1 อัลกอริทึมการหา frequent itemset

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการหา frequent itemset ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

- **Join** ในการหา L_k นั้น เป็นการนำ L_{k-1} มาทำการ Join กับตัวมันเอง เพื่อหา Candidate itemset-K (C_k) ซึ่งจะเขียนเป็นสัญลักษณ์คือ $L_{k-1} \bowtie L_{k-1}$ โดยที่ให้ $l_1[j]$ แทนสมาชิกแต่ละตัวของ L_{k-1} คือลำดับที่ของแต่ละสมาชิก และ $l_1[j]$ จะ join กัน ได้นั้น $l_1[j]$ จะต้องเท่ากับ $l_2[j]$ กล่าวคือ สมาชิกตั้งแต่ตัวแรกจนถึงตัวรองสุดท้ายจะต้องเหมือนกันจึงสามารถทำการ join กันได้

<p>Join Step</p> <p>Insert into C_k</p> <p>Select $p.item_1, p.item_2, \dots, p.item_{k-1}, q.item_{k-1}$</p> <p>From $L_{k-1} p, L_{k-1} q$</p> <p>Where $p.item_1 = q.item_1, \dots, p.item_{k-2} = q.item_{k-2}, p.item_{k-1} < q.item_{k-1}$</p>
--

รูปที่ 3.2 อัลกอริทึมขั้นตอนการ Join

- **Prune Candidate itemset-K (C_k)** คือ superset ของ L_k อาจจะมีจำนวนมากเพราะเนื่องมาจากการ join ของ L_{k-1} จึงต้องมีการลดจำนวนของ C_k โดย item ที่ได้จากการ join ของ L_{k-1} กับ L_{k-1} จะเป็น C_k ได้ก็ต่อเมื่อ ทุกๆ subset ของตัวมันเองเป็นสมาชิกของ L_{k-1} หากมี subset ใดไม่เป็นสมาชิกของ L_{k-1} แล้วนั้น itemsets ก็จะถูกลบทิ้งไป

<p>Pruning Step</p> <p>Forall itemsets $c \in C_k$ do</p> <p> Forall $(k-1)$ - subset s of c do</p> <p> If $(s \notin L_{k-1})$ then delete c from C_k</p>
--

รูปที่ 3.3 อัลกอริทึมขั้นตอนการ Prune

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกฎความสัมพันธ์จาก frequent itemsets เมื่อได้ค่า frequent itemsets แล้วก็จะนำมาสร้างเป็นกฎความสัมพันธ์ โดยกฎความสัมพันธ์ได้มาจาก แต่ละ frequent itemset L หาก subset ของ frequent itemset ของ L และ ทุกๆ subset s ของ L ยกเว้นเซตว่าง จะได้ผลลัพธ์คือ $s \rightarrow (L-s)$

สูตรในการหาค่า confidence คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารผลงานวิจัยสำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{confidence}(A \rightarrow B) = \frac{\text{support_count}(A \cup B)}{\text{support_count}(A)}$$

โดยที่ $\text{support_count}(A \cup B)$ คือจำนวนของทรานส์แอ็กชันที่มี itemset $A \cup B$ และ $\text{support_count}(A)$ คือจำนวนของทรานส์แอ็กชันที่มี itemset A ซึ่งกฎจะมีความน่าเชื่อถือได้นั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์จะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ minimum confidence ตัวอย่างที่1 การศึกษาร้านขายสินค้า โดยใช้อัลกอริทึมอพทอรี่

ตารางที่3.1 ทรานส์แอ็กชันของข้อมูลสำหรับร้านขายสินค้า

TID	List of item
T001	I1,I2,I5
T002	I2,I4
T003	I2,I3
T004	I1,I2,I4
T005	I1,I3
T006	I2,I3
T007	I1,I3
T008	I1,I2,I3,I5
T009	I1,I2,I3

การหา frequent itemset

1. นับจำนวนของแต่ละไอเทมที่เกิดขึ้น ของแต่ละ ทรานส์แอ็กชันซึ่งจะได้ค่า C_1
 2. ทำการเปรียบเทียบจำนวนสินค้าแต่ละไอเทมที่นับได้จากข้อที่ 1 กับ minimum support โดยที่กำหนดให้ค่า minimum support = 2 จะได้ L_1
 3. ทำการหา C_2 โดยการ join L_1 กับ L_1 ด้วยกันเอง
 4. ทำการนับจำนวนของ itemset ที่มีการ join กันในขั้นที่ 3
 5. นำจำนวนที่นับได้มาเปรียบเทียบกับ minimum support ได้เป็น L_2
 6. ทำการหา C_3 โดยการ join L_2 กับ L_2
 7. นับจำนวนของ itemset ที่ join กันระหว่าง L_2
 8. นำจำนวนที่นับได้มาเปรียบเทียบกับ minimum support ได้เป็น L_3
- ตัวอย่าง แสดงการหา C_3 โดยการ join L_2 กับ L_2

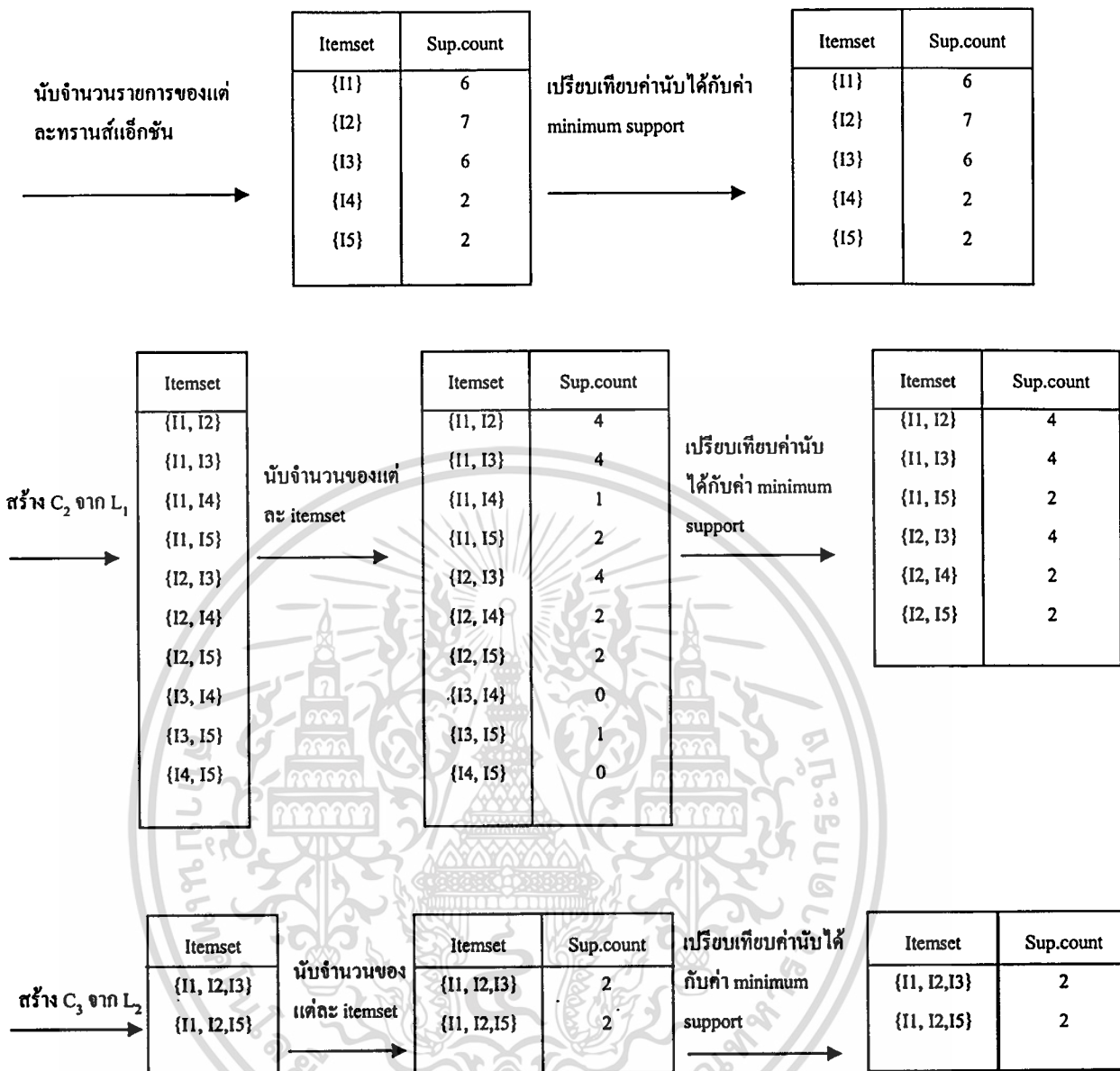
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$C_3 = L_2 \bowtie L_2$$

$$\{\{I1, I2\}, \{I1, I3\}, \{I1, I5\}, \{I2, I3\}, \{I2, I4\}, \{I2, I5\}\} \bowtie \{\{I1, I2\}, \{I1, I3\}, \{I1, I5\}, \{I2, I3\}, \{I2, I4\}, \{I2, I5\}\} = \{\{I1, I2, I3\}, \{I1, I2, I5\}, \{I1, I3, I5\}, \{I2, I3, I4\}, \{I2, I3, I5\}, \{I2, I4, I5\}\}$$

2) ขั้นตอนการ Prune

- subset ของ $\{I1, I2, I3\} = \{I1, I2\}, \{I1, I3\}, \{I2, I3\}$ subset ของ $\{I1, I2, I3\}$ เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I1, I2, I3\}$ จึงอยู่ใน C_3
- subset ของ $\{I1, I2, I5\} = \{I1, I2\}, \{I1, I5\}, \{I2, I5\}$ subset ของ $\{I2, I3, I5\}$ เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I1, I2, I5\}$ จึงอยู่ใน C_3
- subset ของ $\{I1, I3, I5\} = \{I1, I3\}, \{I1, I5\}, \{I3, I5\}$ เนื่องจาก $\{I3, I5\}$ ไม่ได้เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I1, I3, I5\}$ จึงไม่อยู่ใน C_3
- subset ของ $\{I2, I3, I4\} = \{I2, I3\}, \{I2, I4\}, \{I3, I4\}$ เนื่องจาก $\{I3, I4\}$ ไม่ได้เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I2, I3, I4\}$ จึงไม่อยู่ใน C_3
- subset ของ $\{I2, I3, I5\} = \{I2, I3\}, \{I2, I5\}, \{I3, I5\}$ เนื่องจาก $\{I3, I5\}$ ไม่ได้เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I2, I3, I5\}$ จึงไม่อยู่ใน C_3
- subset ของ $\{I2, I4, I5\} = \{I2, I4\}, \{I2, I5\}, \{I4, I5\}$ เนื่องจาก $\{I4, I5\}$ ไม่ได้เป็นสมาชิกของ L_2 ดังนั้น $\{I2, I4, I5\}$ จึงไม่อยู่ใน C_3 ดังนั้นจะได้ $C_3 = \{\{I1, I2, I3\}, \{I1, I2, I5\}\}$ หลังจากการ Prune แล้ว

รูปที่ 3.4 Itemset และการหา frequent itemset โดยกำหนดให้ minimum support = 2

การสร้างกฎความสัมพันธ์จาก frequent itemsets

$$L = \{I1, I2, I5\}$$

สามารถแยกออกเป็น subset ขกเว้นเซตว่างได้ดังนี้ คือ {I1}, {I2}, {I5}, {I1, I2}, {I1, I5}, {I2, I5}

$$I1 \rightarrow I2 \ \& \ I5 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/6 = 33\%$$

$$I2 \rightarrow I1 \ \& \ I5 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/7 = 29\%$$

$$I5 \rightarrow I1 \ \& \ I2 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/2 = 100\%$$

$$I1 \ \& \ I2 \rightarrow I5 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/4 = 50\%$$

$$I1 \ \& \ I5 \rightarrow I2 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/2 = 100\%$$

$$I2 \ \& \ I5 \rightarrow I1 \ \text{ค่าความเชื่อมั่น} = 2/2 = 100\%$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าค่า minimum confidence = 70% กฎที่น่าเชื่อถือคือ กฎข้อที่ 3,5 และ 6 ซึ่งกฎที่ได้นี้
สามารถนำไปใช้ในการวางแผน หรือวิเคราะห์เพื่อการดำเนินธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์ และออกแบบระบบ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ และออกแบบรูปแบบจำลองระบบ เพื่อนำมาพัฒนาโครงการนี้เป็นการนำเทคโนโลยีการทำเหมืองข้อมูลใช้ในการประมวลผล ดังนั้นการออกแบบจะใช้รูปแบบจำลองจากยูเอ็มแอล เพื่อนำมาอธิบายขั้นตอนและเนื้อหาในการพัฒนาโปรแกรมมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความต้องการ และข้อจำกัดของโปรแกรม

โครงการพัฒนาระบบงานนี้สามารถกำหนดความต้องการ และข้อจำกัดของโปรแกรมเพื่อใช้เป็นขอบเขตในการพัฒนาโครงการ ดังนี้

4.1.1 ความต้องการของผู้ใช้งาน

จากการสอบถามความต้องการของผู้ใช้งานมีรายละเอียดความต้องการต่างๆ ดังนี้

- ต้องการทราบความสัมพันธ์ของแต่ละข้อมูล
- ต้องสามารถกำหนดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์เพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์ได้
- ต้องสามารถบอกให้ทราบถึงผลลัพธ์หรือความสัมพันธ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการหาความสัมพันธ์ได้
- ต้องสามารถบอกความเป็นไปได้ของจำนวนครั้งความสัมพันธ์ที่นำมาวิเคราะห์ได้

4.1.2 ความต้องการเชิงฟังก์ชัน

การทำงานของโปรแกรมต้องสามารถรองรับการทำงานต่างๆ ดังนี้

- ค้นหาความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้อัลกอริทึมอพทิมอริ
- ระบบต้องสามารถหาความสัมพันธ์ของข้อมูลได้
- ระบบต้องสามารถหาความสัมพันธ์ของข้อมูลออกมาเป็นกฎได้
- ระบบต้องสามารถเรียงลำดับกฎความสัมพันธ์ตามค่า Support factor หรือ Confidence factor ได้
- ระบบต้องสามารถระบุชื่อกลุ่มที่ใช้ในการจัดกลุ่ม เพื่อหาความสัมพันธ์กับข้อมูลอื่นๆด้วยการใช้เทคนิคการจัดกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

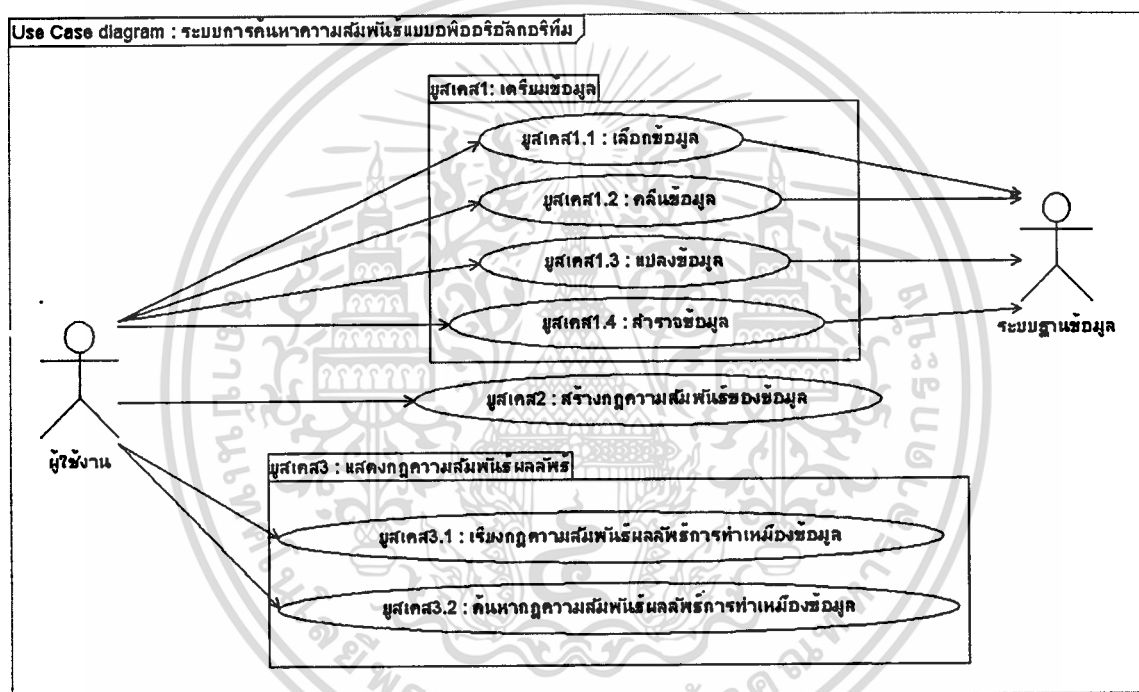
4.1.3 ความต้องการที่ไม่ใช่เชิงฟังก์ชัน

- ระบบต้องตอบสนองการทำงาน ณ ขั้นตอนต่างๆ ขณะประมวลผลได้
- ระบบบอกสถานะการทำงาน ณ ขั้นตอนต่างๆ ขณะประมวลผลได้

4.2 การวิเคราะห์ระบบโดยใช้ยูสเคสไดอะแกรม และแอกทิวิตีไดอะแกรม

4.2.1 ยูสเคสไดอะแกรม (Use Case Diagram)

ขอบเขตการพัฒนาระบบค้นหาความสัมพันธ์นำมาอธิบายเป็นรูปแบบจำลองโดยใช้รูปยูสเคสได้ดังนี้

รูปที่ 4.1 ยูสเคสระบบการค้นหาความสัมพันธ์แบบอ็อบเจกต์อริเอด

4.2.2 รายละเอียดแอกเตอร์

จากรูปที่ 3.1 เป็นการใช้อูสเคสแสดงให้ทราบถึงขอบเขตการพัฒนาโครงการระบบ โดยมีแอกเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ใช้งาน

เป็นบุคคลที่ใส่ค่าอินพุตเข้าสู่ระบบ และเป็นผู้รอผลลัพธ์การประมวลผลเพื่อนำไปทำนายรวมกับความรู้ของตนเอง

2. ระบบฐานข้อมูล

เป็นระบบที่ใช้ในการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำเหมืองข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 รายละเอียดยูสเคส (Use Case Description)

4.2.3.1 ยูสเคสที่1 : แพคเกจการเตรียมข้อมูล เป็นแพคเกจที่ภายในประกอบด้วย 6 ยูสเคสที่อธิบายถึงขั้นตอนการเตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับการทำเหมืองข้อมูล และอัลกอริทึมที่ได้เลือกไว้ โดยแพคเกจสำหรับการเตรียมข้อมูลเป็นการนำระบบการเตรียมข้อมูลและการสำรวจข้อมูลของโครงการพัฒนาระบบการพัฒนากระบวนการเตรียมข้อมูลและการสำรวจ สำหรับการทำคาดำเนินงมารวม เพื่อนำมาใช้พัฒนาในโครงการนี้ โดยแต่ละยูสเคสมีดังนี้

- ยูสเคสที่1.1 : ยูสเคสเลือกข้อมูล เป็นยูสเคสอธิบายถึงขั้นตอนการเลือกข้อมูลที่ต้องและติดต่อกฐานข้อมูล โดยจะติดต่อกับ Microsoft SQL Server 2005 ซึ่งได้อธิบายไว้ในรูปที่ 4.2
- ยูสเคสที่1.2 : ยูสเคสคลีนข้อมูล เป็นยูสเคสอธิบายถึงขั้นตอนการคลีนข้อมูลเพื่อทำการแก้ไขค่าว่างโดยวิธีต่างๆ ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่ 4.3
- ยูสเคสที่1.3 : ยูสเคสแปลงข้อมูล เป็นยูสเคสอธิบายถึงขั้นตอนการปรับเปลี่ยนข้อมูลตามประเภทของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่4.4
- ยูสเคสที่1.4 : ยูสเคสสำรวจข้อมูล เป็นยูสเคสที่อธิบายถึงการแสดงผลลัพธ์ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการแปลงข้อมูลเรียบร้อยแล้ว โดยที่จะแสดงผลลัพธ์ในรูปแบบรายละเอียดและกราฟ ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่ 4.5

4.2.3.2 ยูสเคสที่2 : สร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนในการสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้ฟิวอริอัลกอริทึมในการหากฎความสัมพันธ์ ซึ่งข้อมูลที่จะนำมาหากฎความสัมพันธ์จะต้องผ่านการเตรียมข้อมูลมาก่อน ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่ 4.6

4.2.3.3 ยูสเคสที่3 : แพคเกจแสดงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ เป็นแพคเกจที่ภายในประกอบด้วย 2 ยูสเคสที่อธิบายถึงการแสดงกฎหลังจากการสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูลแล้ว โดยมียูสเคสดังนี้

- ยูสเคสที่3.1 : เรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนในการเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ที่ได้แสดงไว้หลังจากผ่านกระบวนการหากฎความสัมพันธ์ ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่ 4.7
- ยูสเคสที่3.2 : ค้นหากฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนในการค้นหากฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ที่ได้แสดงไว้หลังจากผ่านกระบวนการหากฎความสัมพันธ์ ซึ่งได้อธิบายดังรูปที่ 4.8

ยูสเคส1.1 เลือกข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสอธิบายถึงขั้นตอนการเลือกข้อมูลที่ต้องและติดต่อฐานข้อมูล โดยจะติดต่อกับ Microsoft SQL Server 2005

แพคเกจ เตรียมข้อมูล

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน
2. ระบบฐานข้อมูล

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

-

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานระบุชื่อเครื่องเซิร์ฟเวอร์
2. ผู้ใช้งานระบุชื่อฐานข้อมูล
3. ระบบทำการตรวจสอบฐานข้อมูลถูกต้อง
4. ระบบแสดงตารางฐานข้อมูล
5. ผู้ใช้งานเลือกตารางฐานข้อมูล
6. ระบบแสดงแอคทริบิวของตารางฐานข้อมูล
7. ผู้ใช้งานเลือกแอคทริบิว
8. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Execute

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

2a) ระบบทำการตรวจสอบฐานข้อมูลไม่ถูกต้อง : ระบบแสดงข้อความเตือนให้ระบุชื่อเครื่องเซิร์ฟเวอร์และชื่อฐานข้อมูลใหม่

เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบทำการเลือกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

รูปที่4.2 ยูสเคสการเลือกข้อมูล

ยุทธศาสตร์ 1.2 กลิ่นข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยุทธศาสตร์ขยายถึงขั้นตอนการกลิ่นข้อมูล ซึ่งทำการแก้ไขปัญหาที่พบในข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีคุณภาพก่อนที่จะนำข้อมูลไปประมวลผลในขั้นต่อไป

แพ็คเกจ เตรียมข้อมูล

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน
2. ระบบฐานข้อมูล

เงื่อนไขก่อนเข้ายุทธศาสตร์

1. ต้องติดต่อฐานข้อมูลก่อน

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานเลือกแอคทริบิวที่ต้องการกลิ่น
2. ผู้ใช้งานเลือกประเภทการกลิ่น
3. ระบบทำการกลิ่นข้อมูลถูกต้อง

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

3a) ระบบทำการกลิ่นข้อมูล ไม่ถูกต้อง : ระบบแสดงข้อความเตือนระบบไม่สามารถกลิ่นข้อมูลได้

เงื่อนไขก่อนออกยุทธศาสตร์

1. ระบบทำการกลิ่นข้อมูลเรียบร้อย

รูปที่ 4.3 ยุทธศาสตร์การกลิ่นข้อมูล

ยูสเคส1.3 แปลงข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสอธิบายถึงขั้นตอนการปรับเปลี่ยนข้อมูลตามประเภทของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการทำเหมืองข้อมูล

แพ็คเกจ เตรียมข้อมูล

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน
2. ระบบฐานข้อมูล

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

- 1 ต้องผ่านการคลีนข้อมูลก่อน

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ระบบแสดงแอกทริบิวต์ที่เลือกไว้
2. ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูล

วนซ้ำข้อ 2

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

2a) ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูลแบบ Normalize : ผู้ใช้งานเลือกประเภทการ Normalize

2b) ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูลแบบ Construct New Attribute : ผู้ใช้งานระบุค่าและเลือก

วิธีการคำนวณแอกทริบิวต์ใหม่

2c) ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูลแบบ Numeric to Categorical : ผู้ใช้งานระบุค่าที่ต้องการแปลง

2d) ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูลแบบ Categorical to Numeric : ผู้ใช้งานเลือกประเภทการแปลง

2e) ผู้ใช้ทำการแปลงข้อมูลแบบ Grouping : ผู้ใช้งานเลือกข้อมูลและกำหนดชื่อกลุ่มของข้อมูล

เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบทำการแปลงข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

รูปที่4.4 ยูสเคสการแปลงข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยูสเคส1.5 ตำรวจข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสที่อธิบายถึงการแสดงผลลัพธ์ข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการแปลงข้อมูลเรียบร้อยแล้ว โดยที่จะแสดงผลลัพธ์ในรูปแบบรายละเอียดและกราฟ

แพ็คเกจ เตรียมข้อมูล

แอดเตอร์

1. ผู้ใช้งาน
2. ระบบฐานข้อมูล

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

1. ระบบต้องผ่านขั้นตอนการแปลงข้อมูลก่อน

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานคลิกแท็บ Exploration
2. ระบบแสดงรายชื่อแอดทริบิวทั้งหมดที่ได้จากการแปลงข้อมูล
3. ผู้ใช้เลือกแอดทริบิว
4. ระบบแสดงรายละเอียดของแอดทริบิวที่เลือก

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

-

เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบแสดงรายละเอียดของแอดทริบิวเรียบร้อยแล้ว

รูปที่4.5 ยูสเคสการสำรวจข้อมูล

ยูสเคส2 : สร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนในการหากฎความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนการเตรียมข้อมูล โดยใช้ซอฟต์แวร์อัสคอรูทิม ซึ่งในการหาความสัมพันธ์จะใช้ข้อมูลเพียง 2 ฟิลด์ เท่านั้น ในการหาความสัมพันธ์

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

1. ข้อมูลต้องผ่านขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อน

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานเลือกประเภทในการทำเหมืองข้อมูล
2. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Choose mining method
3. ระบบยืนยันการเลือกประเภทการทำเหมืองข้อมูล
4. ผู้ใช้งานเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการทำเหมืองข้อมูล
5. ผู้ใช้งานกำหนดข้อมูล Transaction
6. ผู้ใช้งานกำหนดข้อมูล Item
7. ผู้ใช้งานกำหนดค่า Minimum Support
8. ผู้ใช้งานกำหนดค่า Minimum Confidence
9. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Generate Rule
10. ระบบแสดงกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

10a) ระบบทำการสร้างกฎความสัมพันธ์ไม่ถูกต้อง : ระบบแจ้งเตือนข้อผิดพลาดและหยุดการทำงาน

เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว

รูปที่4.6 ยูสเคสการสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล

ยูสเคส3.1 : เรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนการเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์เมื่อผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูล โดยการเรียงผลลัพธ์กฎความสัมพันธ์นั้นผู้ใช้งานสามารถเรียงลำดับกฎตามค่า Support factor , Confidence factor หรือ Analysis แยกแยะ การแสดงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

1. ผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูลแล้ว

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานคลิกชื่อกอถัมน์ผลลัพธ์ที่ต้องการเรียง
2. ระบบเรียงกฎความสัมพันธ์

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

- 1a) ผู้ใช้งานเลือกเรียงข้อมูลตาม Analysis : ระบบทำการเรียงกฎตามตัวอักษรของกฎผลลัพธ์
- 1b) ผู้ใช้งานเลือกเรียงข้อมูลตาม Support factor : ระบบทำการเรียงกฎตามค่า Support factor
- 1c) ผู้ใช้งานเลือกเรียงข้อมูลตาม Confidence factor : ระบบทำการเรียงกฎตามค่า Confidence factor

เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบเรียงกฎความสัมพันธ์เรียบร้อยแล้ว

รูปที่4.7 ยูสเคสเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล

ยูสเคส3.2 : ค้นหาคุณภาพสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล

รายละเอียด

เป็นยูสเคสที่อธิบายขั้นตอนค้นหาคุณภาพสัมพันธ์ผลลัพธ์เมื่อผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูล โดยการค้นหาผลลัพธ์คุณภาพสัมพันธ์นั้นผู้ใช้งานสามารถระบุความต้องการได้

แพ็คเกจ แสดงคุณภาพสัมพันธ์ผลลัพธ์

แอกเตอร์

1. ผู้ใช้งาน

เงื่อนไขก่อนเข้ายูสเคส

1. ผ่านกระบวนการทำเหมืองข้อมูลแล้ว

ลำดับเหตุการณ์หลัก

1. ผู้ใช้งานระบุไอเทมความสัมพันธ์ที่ต้องการ
2. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Search Analysis
3. ระบบแสดงคุณภาพสัมพันธ์ที่ค้นหา

ลำดับเหตุการณ์ย่อย

- 1a) ผู้ใช้งานระบุไอเทมความสัมพันธ์ไม่ถูกต้อง : ระบบแสดงข้อความเตือน

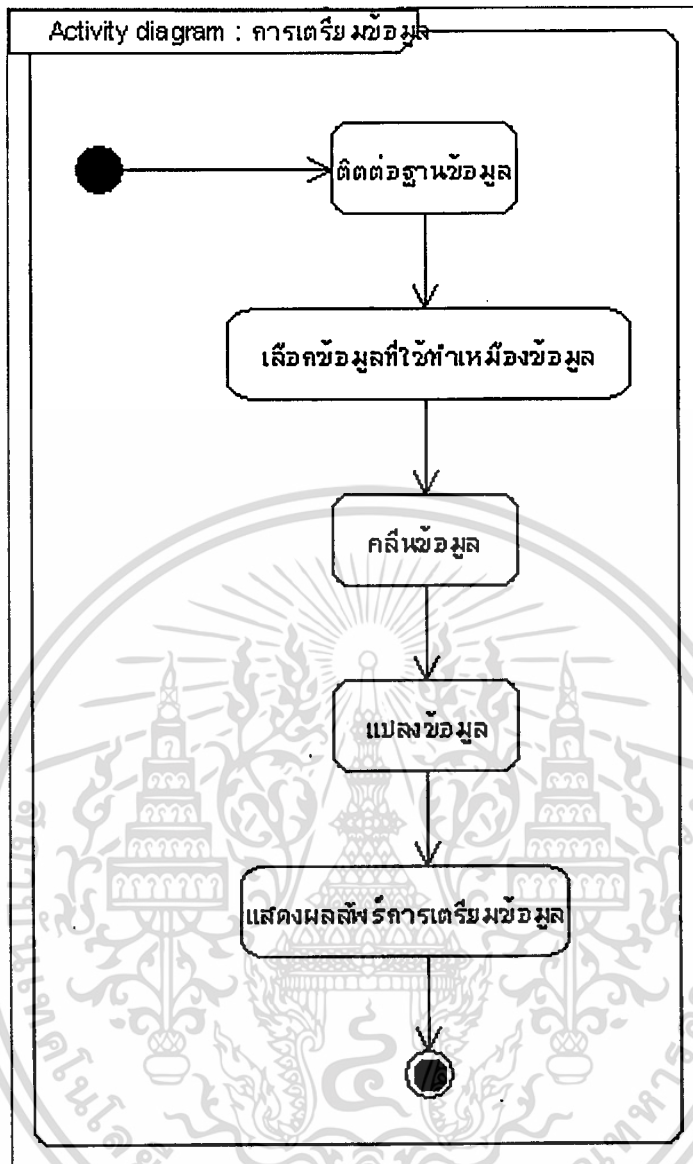
เงื่อนไขก่อนออกยูสเคส

1. ระบบแสดงคุณภาพสัมพันธ์ที่ค้นหา

รูปที่4.8 ยูสเคสค้นหาคุณภาพสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล

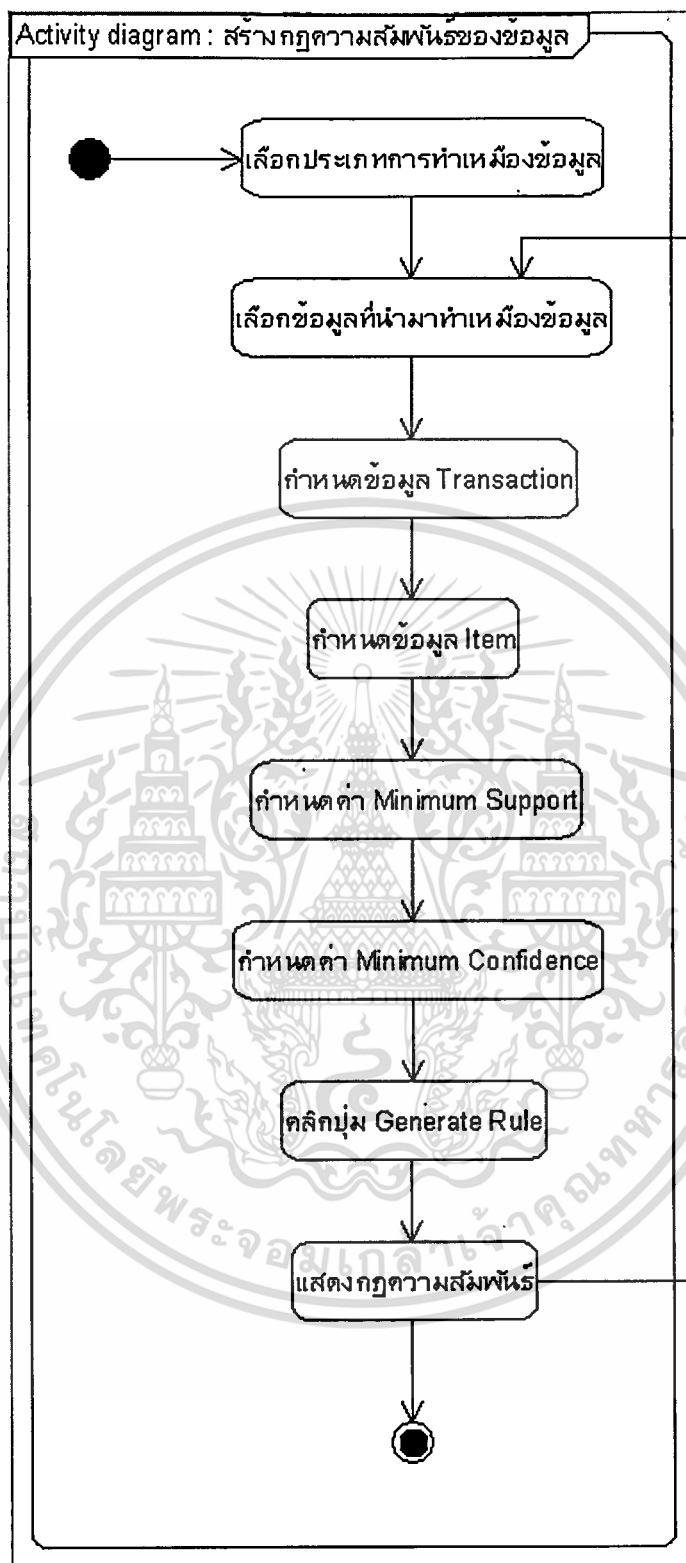
4.2.4 แอกทิวิตีไดอะแกรม (Activity Diagram)

ขั้นตอนของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการพัฒนาระบบสามารถอธิบายได้ด้วยแอกทิวิตีไดอะแกรมดังรูปต่อไปนี้

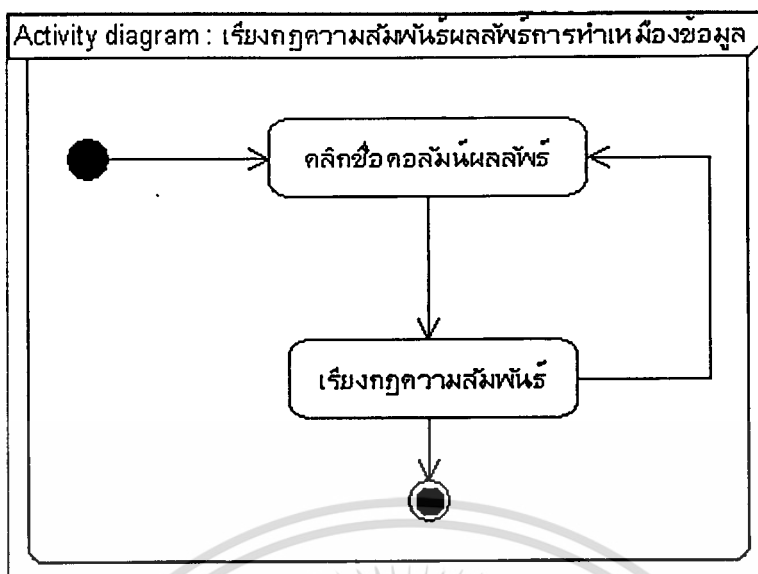
รูปที่4.9 แอกทิวิตีไดอะแกรมการเตรียมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

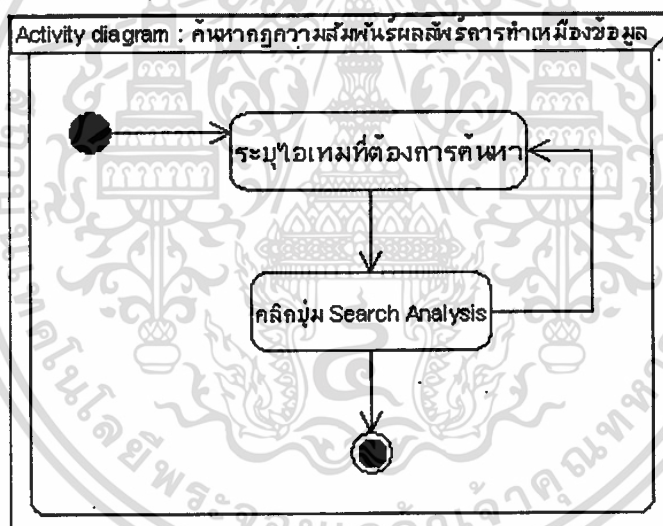

รูปที่ 4.10 แอคทีวิตีไดอะแกรมสร้างกฎความสัมพันธ์ของข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่4.11 แอกทิวิตีไดอะแกรมเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูล

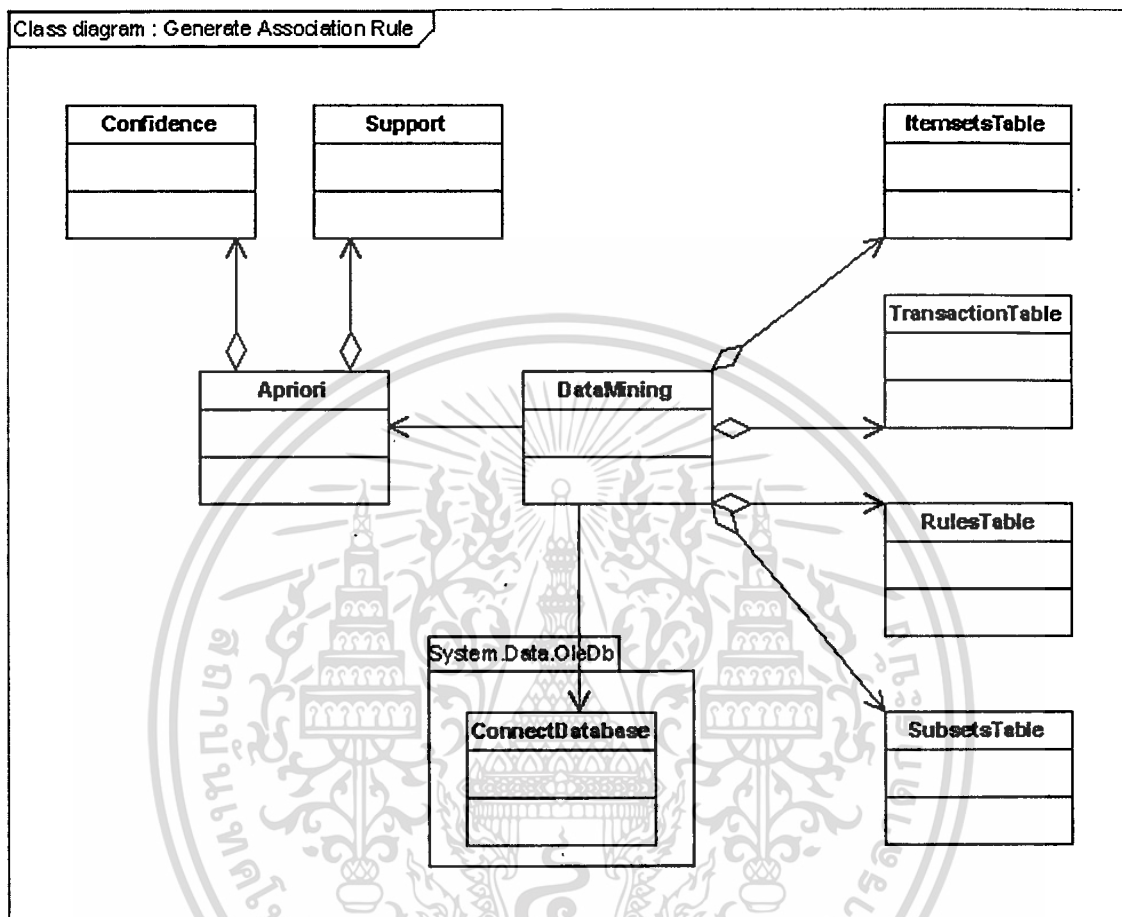

รูปที่4.12 แอกทิวิตีไดอะแกรมค้นหาความสัมพันธ์การทำเหมืองข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

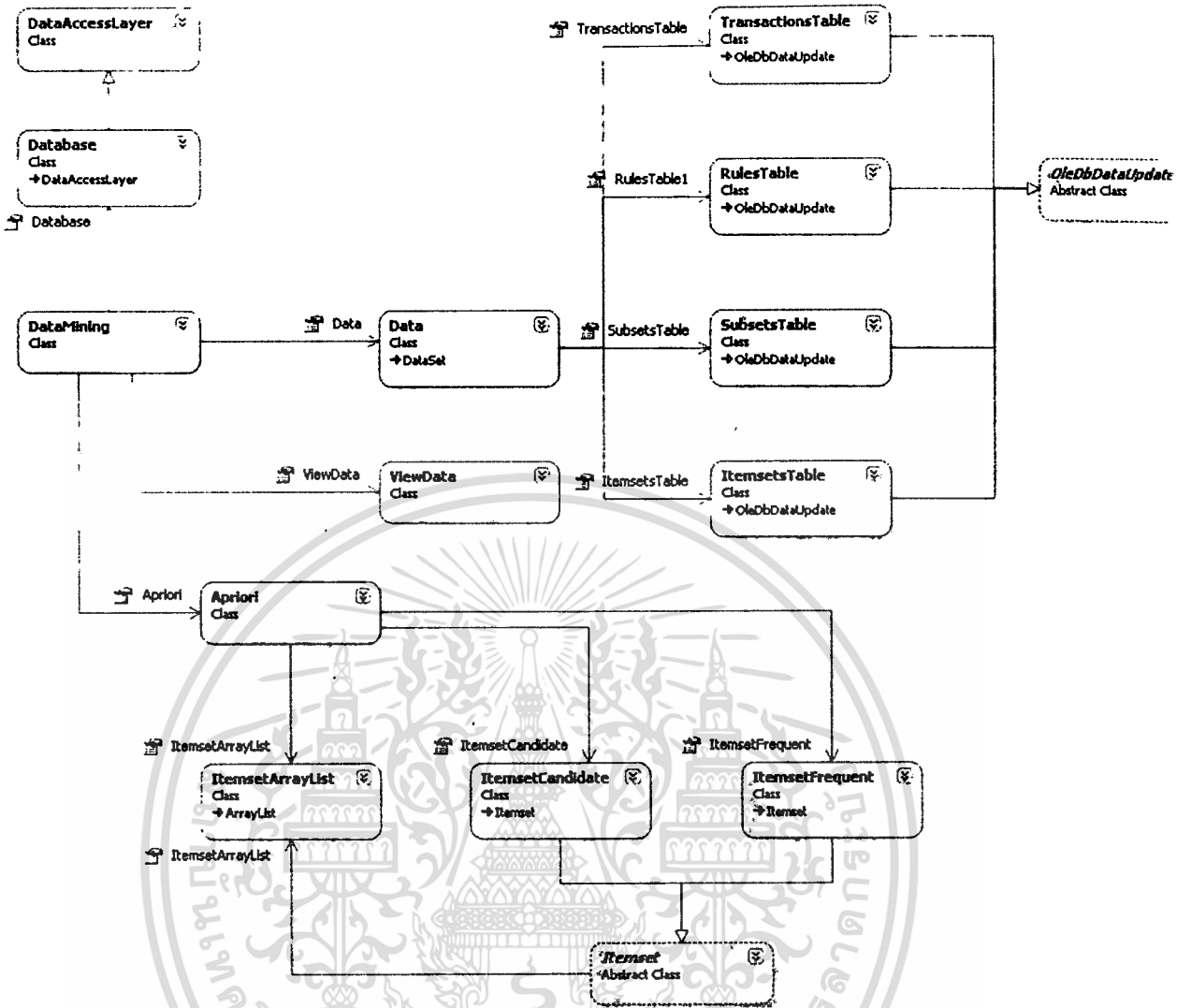
4.3 การออกแบบระบบโดยใช้คลาสไดอะแกรม และซีเควนซ์ไดอะแกรม

ภาพแสดงการทำงานของคลาสต่างๆ ที่มีในระบบ โดยมีรายละเอียดดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.13 คลาสไดอะแกรมการค้นหากฎความสัมพันธ์ (High Level)

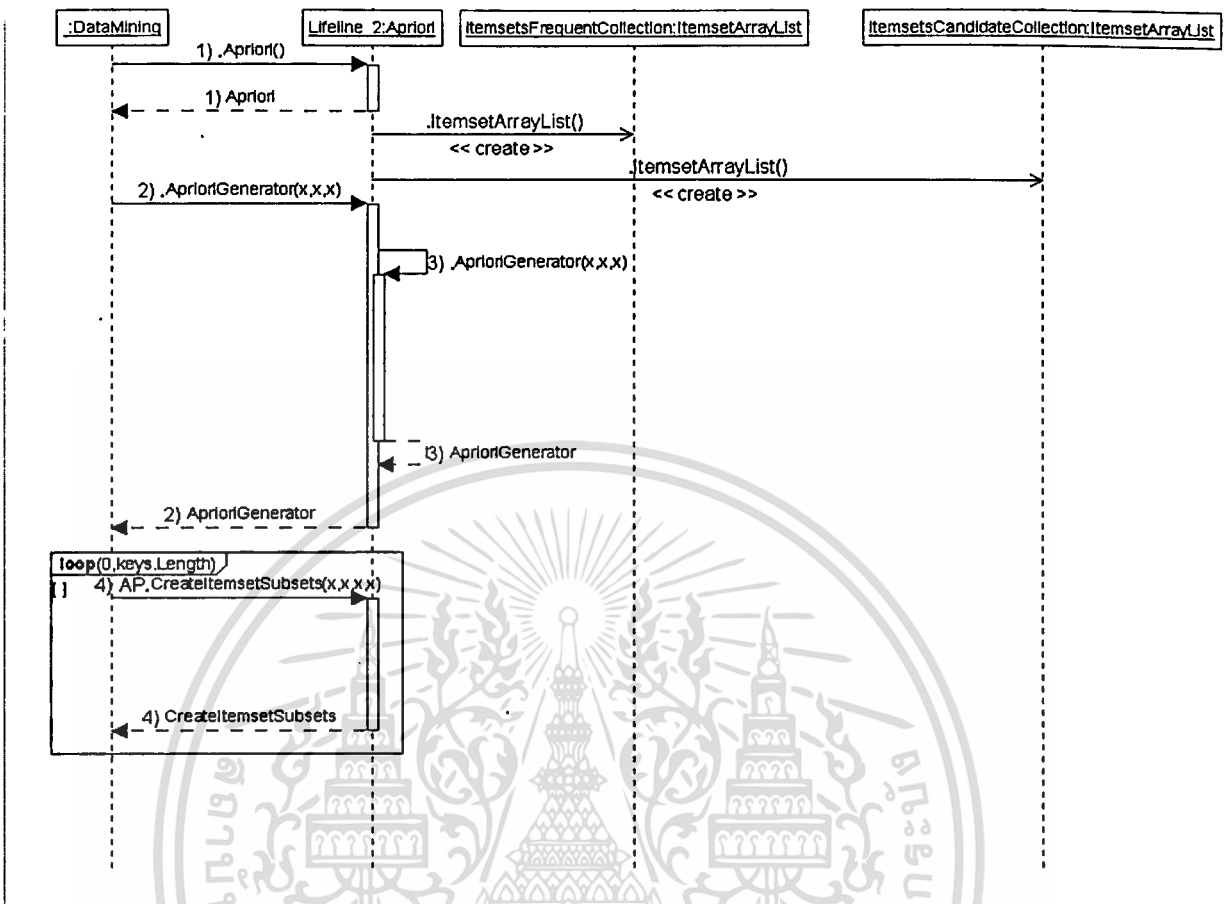
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.14 คลาสไดอะแกรมระบบการค้นหากฎความสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Sequence Diagrams . Apriori Generate

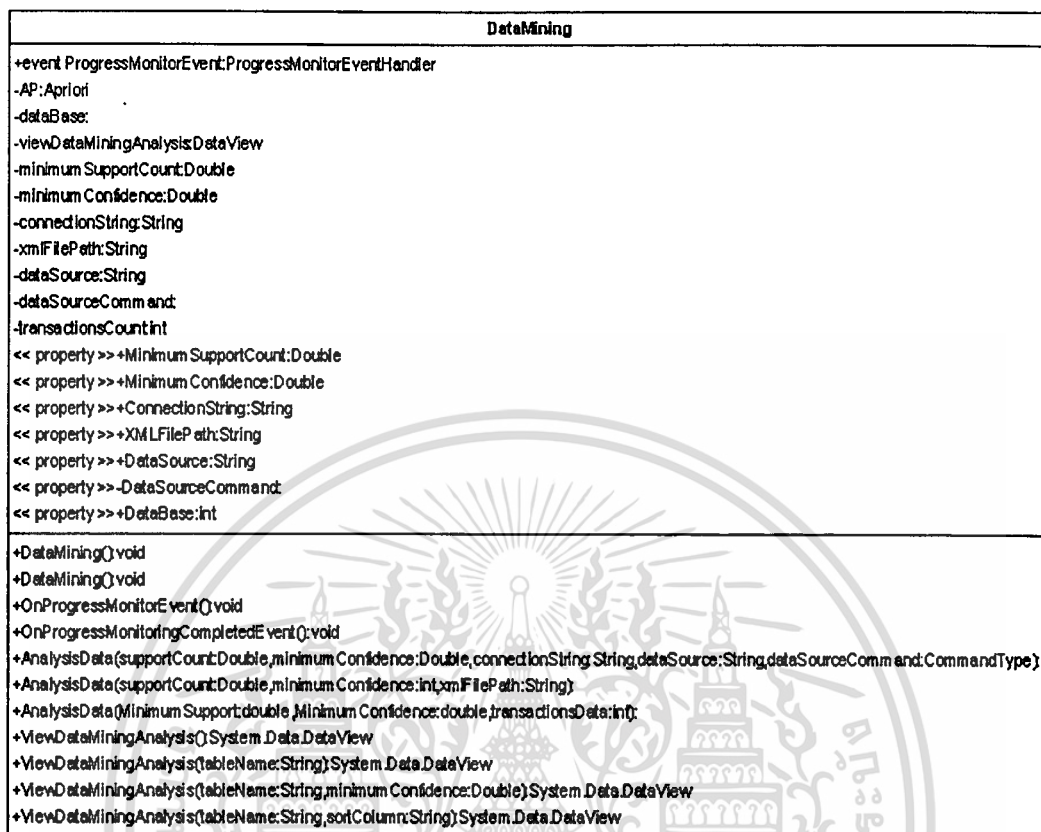

รูปที่ 4.15 ซีควีนโคดอะแกรมการหาความสัมพันธ์

จากรูปที่ 4.15 ซีควีนโคดอะแกรมการหาความสัมพันธ์ สามารถอธิบายการทำงานได้ดังนี้

1. คลาส DataMining ทำการเรียกไปที่ Constructor Apriori เพื่อสร้างอ็อบเจ็กต์ Apriori ซึ่งมีการสร้าง ItemArrayList ที่ใช้สำหรับเก็บค่า Frequent Itemset และ Candidate Itemset
2. คลาส Apriori ทำการเรียกไปที่ Constructor ItemsetArrayList เพื่อสร้างอ็อบเจ็กต์ itemsetsFrequentCollection และอ็อบเจ็กต์ itemsetsCandidateCollection
3. คลาส DataMining ทำการเรียกใช้งาน Method AprioriGenerator เพื่อทำการสร้าง Candidate Itemset
4. คลาส DataMining ทำการเรียกใช้งาน Method CreateItemsetSubsets ของอ็อบเจ็กต์ Apriori เพื่อสร้าง Subset และสร้างเป็นกฎความสัมพันธ์

Class Diagram : DataMining

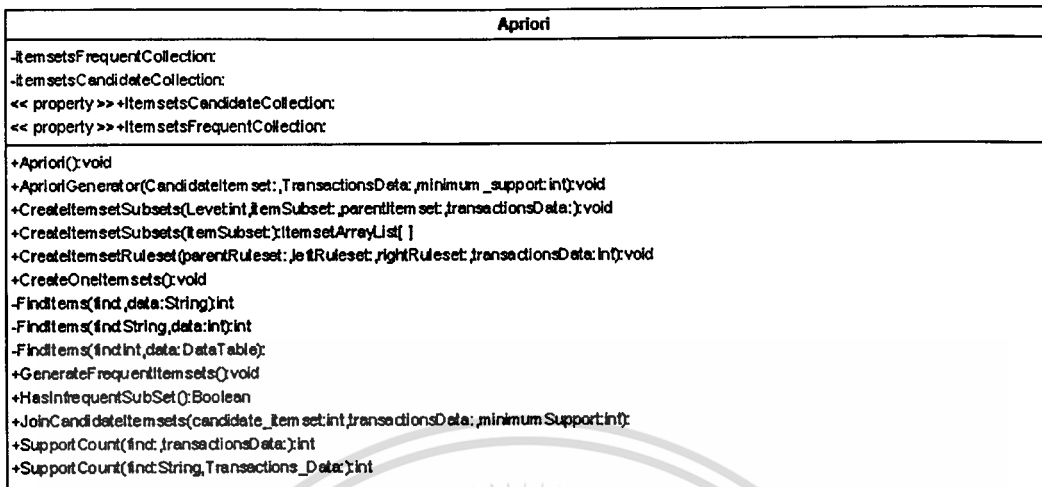

รูปที่ 4.16 คลาสไดอะแกรม DataMining

จากรูปที่ 4.16 คลาสไดอะแกรม DataMining มีหน้าที่คือ

1. คำนวณ และกำหนดค่า Support Count
2. คำนวณ และกำหนดค่า Minimum Confidence
3. ส่งค่า Candidate Itemset ไปให้ อีอบเจ็กต์ Apriori ประมวลผล
4. แสดงขั้นตอนการประมวลผลว่าอยู่ขั้นตอนไหนแล้วจาก Event ของ Progress Bar

Class Diagram : Apriori Rule

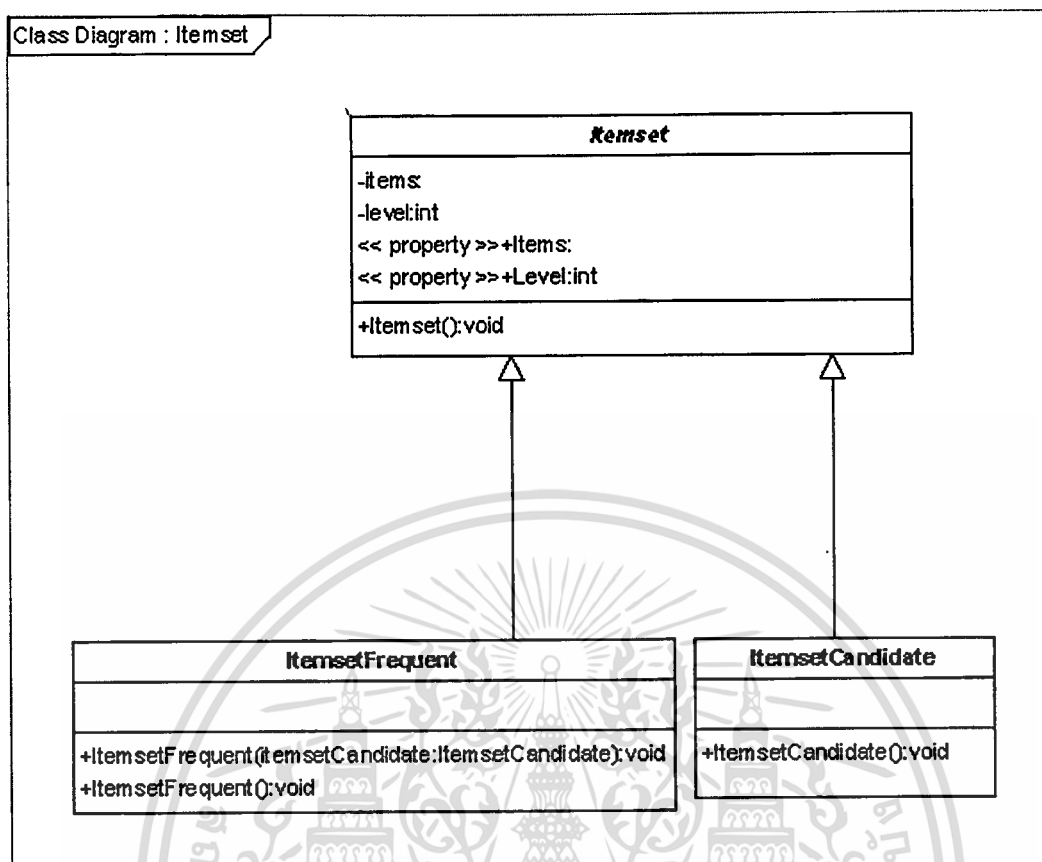

รูปที่ 4.17 คลาสไดอะแกรม Apriori

จากรูปที่ 4.17 คลาสไดอะแกรม Apriori มีหน้าที่คือ

1. นับจำนวนของไอเทม
2. หาค่า Support Count ของไอเทมทรานส์แอ็กชัน
3. สร้างค่า frequent itemset
4. สร้าง itemset โดยทำการ Join candidate itemset กับตัวมันเอง
5. สร้างกฎความสัมพันธ์ระหว่างไอเทม
6. มีการวนซ้ำของการสร้าง subset ทั้งหมดที่อยู่ใน itemset และทำการลงฐานข้อมูล
7. สร้าง subset ของ itemset

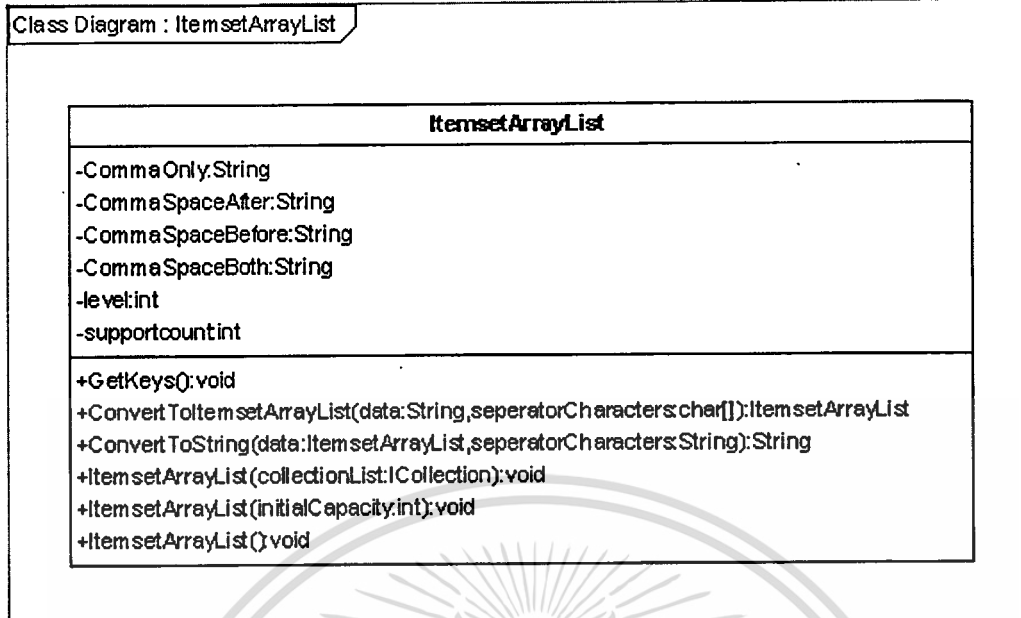
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.18 คลาสไดอะแกรม Itemset

จากรูปที่ 4.18 คลาสไดอะแกรม ItemSet มีหน้าที่คือ

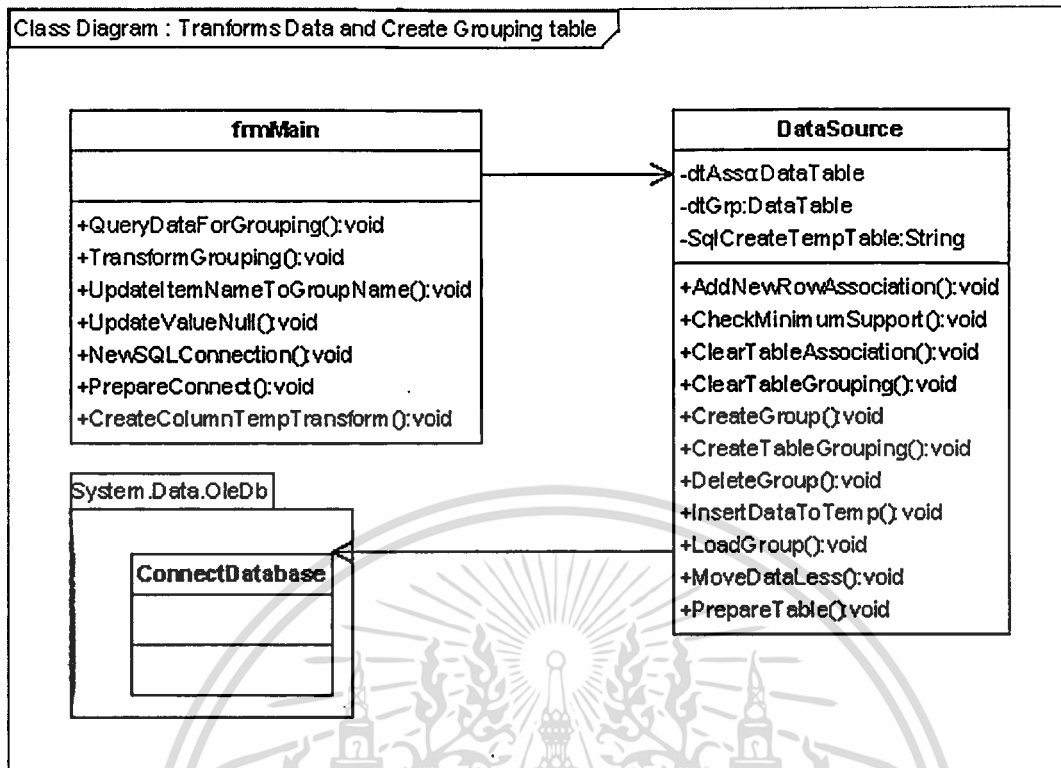
1. เก็บข้อมูลของ Frequent Itemset
2. เก็บข้อมูลของ Candidate Itemset

รูปที่ 4.19 คลาสโคออร์เดต ItemsetArrayList

จากรูปที่ 4.19 คลาสโคออร์เดต ItemsetArrayList เป็นคลาสที่สืบทอดคุณสมบัติมาจากคลาส ArrayList และมีหน้าที่คือ

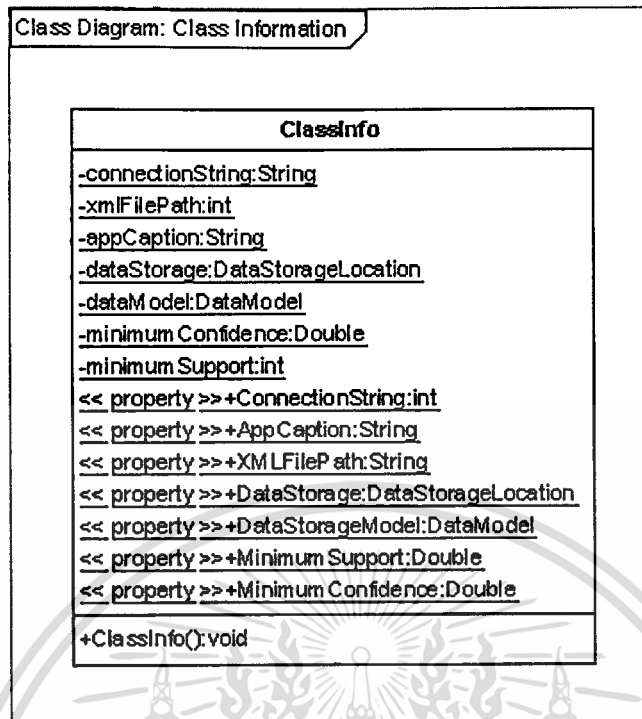
1. สร้างและกำหนดค่าเริ่มต้นให้อินสแตนซ์ของคลาส ItemArrayList
2. แปลงค่าตัวอักษรให้อยู่ในรูปแบบของคลาส ItemArrayList
3. แปลงข้อมูลของอ็อบเจ็ค ItemArrayList ให้อยู่ในรูปแบบของตัวอักษร

รูปที่4.20 คลาสไดอะแกรม Grouping table

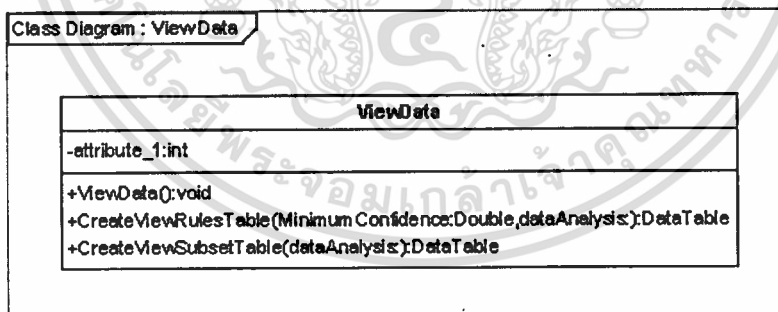
จากรูปที่4.20 คลาสไดอะแกรม Grouping table มีหน้าที่คือ

1. สร้างตารางสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มข้อมูลที่ได้เลือกไว้
2. ตรวจสอบชื่อข้อมูลที่ทำกรจัดกลุ่มและเปลี่ยนแปลงให้เป็นชื่อกลุ่มที่กำหนด
3. นำข้อมูลที่เปลี่ยนเป็นชื่อกลุ่มที่กำหนดแล้วเก็บลงฐานข้อมูล
4. ลบ แก้ไขและแสดงข้อมูลที่ทำกรจัดกลุ่มแล้ว

รูปที่4.21 คลาสไดอะแกรม Class Information

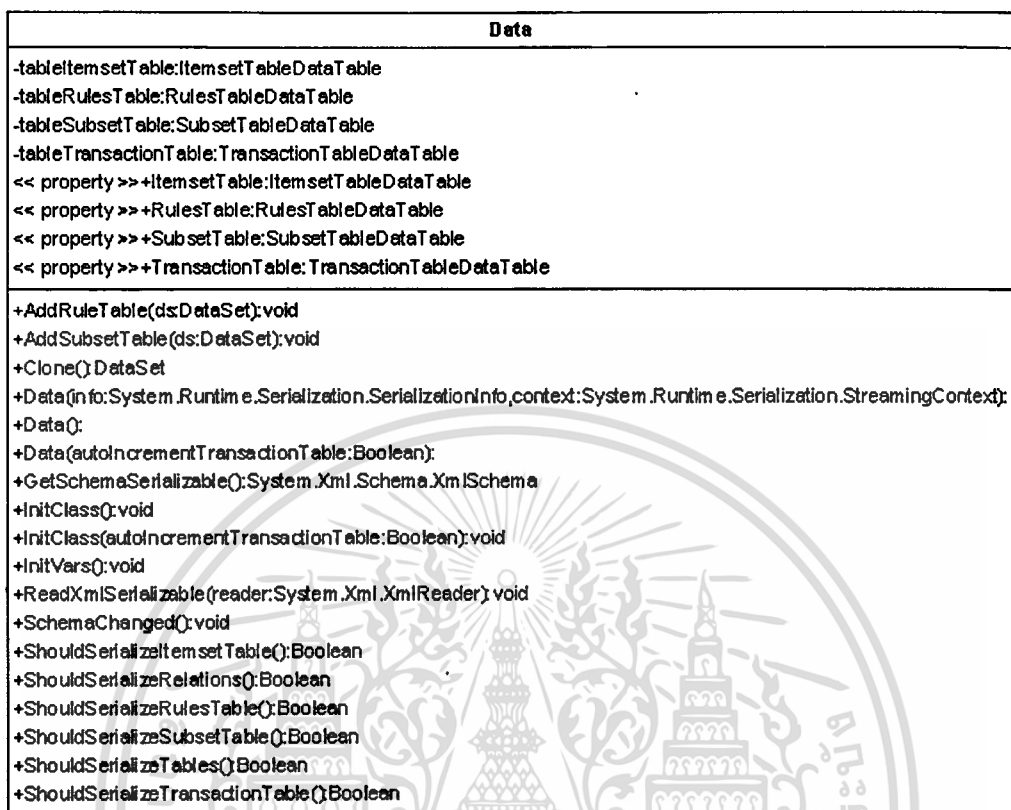
จากรูปที่4.21 คลาสไดอะแกรม Class Information มีหน้าที่คือ เก็บข้อมูลที่ทุกคลาสใช้งานร่วมกัน เช่น Connection String สำหรับติดต่อระบบฐานข้อมูล

รูปที่4.22 คลาสไดอะแกรม View Data

จากรูปที่4.22 คลาสไดอะแกรม View Data มีหน้าที่คือ นำข้อมูลผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ Mining มาสร้างเป็น DataTable เพื่อใช้สำหรับแสดงผล

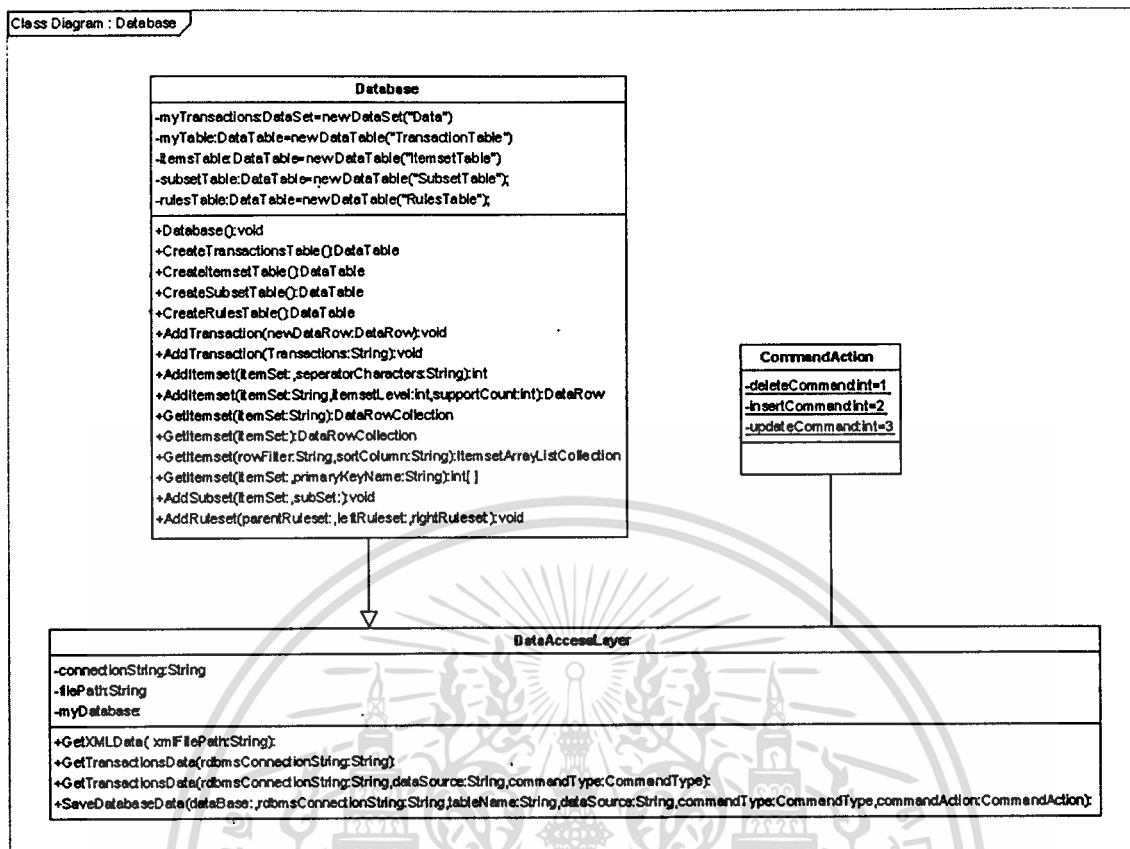
Class Diagram : Data

รูปที่ 4.23 คลาสไดอะแกรม Data

จากรูปที่ 4.23 คลาสไดอะแกรม Data มีหน้าที่คือ

1. กำหนดโครงสร้าง และค่าเริ่มต้นให้กับอ็อบเจ็กต์ของคลาส TransactionTableDataTable
2. กำหนดโครงสร้าง และค่าเริ่มต้นให้กับอ็อบเจ็กต์ของคลาส ItemsetTableDataTable
3. กำหนดโครงสร้าง และค่าเริ่มต้นให้กับอ็อบเจ็กต์ของคลาส SubsetTableDataTable
4. กำหนดโครงสร้าง และค่าเริ่มต้นให้กับอ็อบเจ็กต์ของคลาส RulesTableDataTable

รูปที่ 4.24 คลาสไดอะแกรม Database

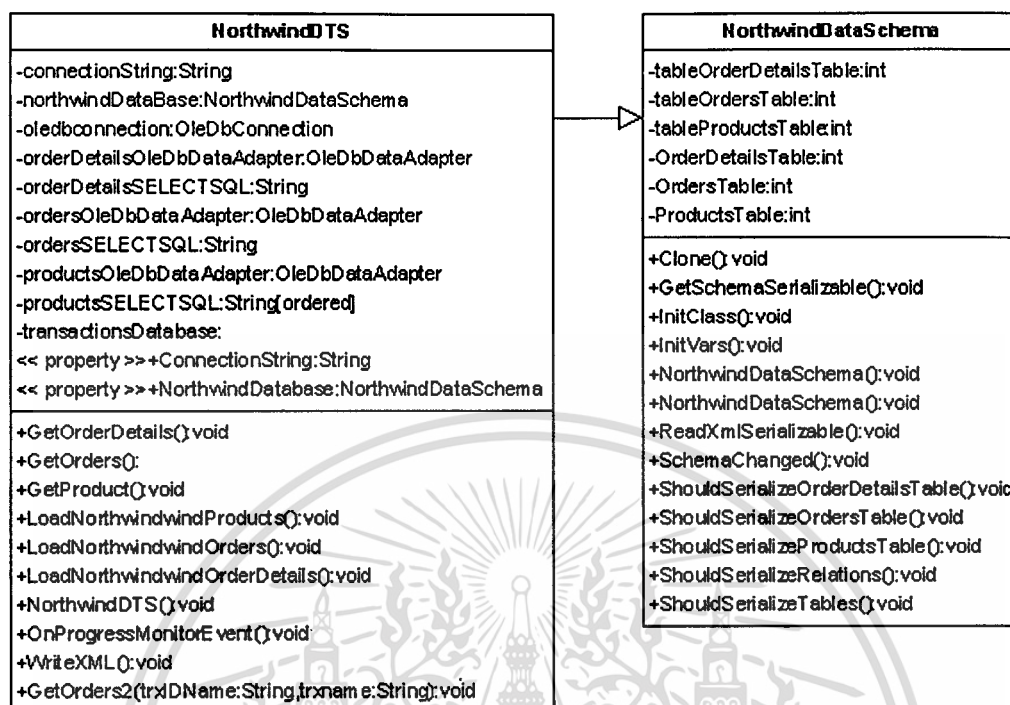
จากรูปที่ 4.24 คลาสไดอะแกรม Database มีหน้าที่คือ

1. สร้างตาราง Transaction สำหรับเก็บข้อมูล Transaction ต่างๆ โดยกำหนดให้รายการในแถวใช้เครื่องหมาย “;” การแยก
2. สร้างตาราง ItemSet เพื่อกำหนดเป็นที่ใช้เก็บค่า Level และ Support Count
3. สร้างตาราง Subset
4. สร้างตาราง Rules เพื่อเก็บค่าต่างๆ พร้อมทั้งคำนวณค่า Confidence และค่า Support

จากรูปที่ 4.18 คลาสไดอะแกรม DataAccessLayer มีหน้าที่คือ

1. ดึงข้อมูลจากไฟล์เอกสาร XML
2. ดึงข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล

Class Diagram: Northwind Data Control

รูปที่ 4.25 คลาสไดอะแกรม Northwind Data Control

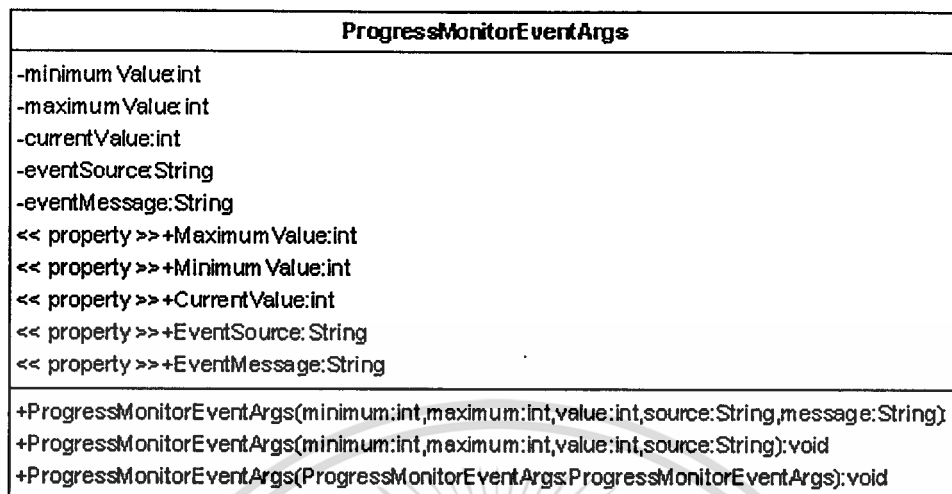
จากรูปที่ 4.25 คลาสไดอะแกรม Northwind Data Control มีหน้าที่คือ

1. ดึงข้อมูลและดึงข้อมูลจากตาราง Product Order และ OrderDetail มาเก็บไว้
2. สร้างตารางข้อมูลเพื่อเก็บลงหน่วยความจำสำหรับนำไปใช้สร้างตาราง Transaction สำหรับ

ประมวลผล

3. ตรวจสอบ และเปรียบเทียบ โครงสร้างข้อมูลเพื่อใช้สำหรับการทำ Mining

Class Diagram : Progress Bar Event Handle

รูปที่ 4.26 คลาสไดอะแกรม ProgressBar Event Handle

จากรูปที่ 4.26 คลาสไดอะแกรม ProgressBar Event Handle มีหน้าที่คือ

1. เชื่อมโยงเหตุการณ์เข้ากับ Progress Bar
2. ตั้งงาน Progress Bar ให้มีการแก้ไขสถานะค่า Minimum และ Maximum

บทที่ 5

ออกแบบ และพัฒนาระบบ

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบ และพัฒนาระบบ

5.1.1 ฮาร์ดแวร์

การพัฒนาระบบงานใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติดังนี้

- หน่วยประมวลผลกลาง Pentium M ความเร็ว 1.5 GHz
- ฮาร์ดดิสก์ความจุขนาด 40 GB
- หน่วยความจำ 512 MB

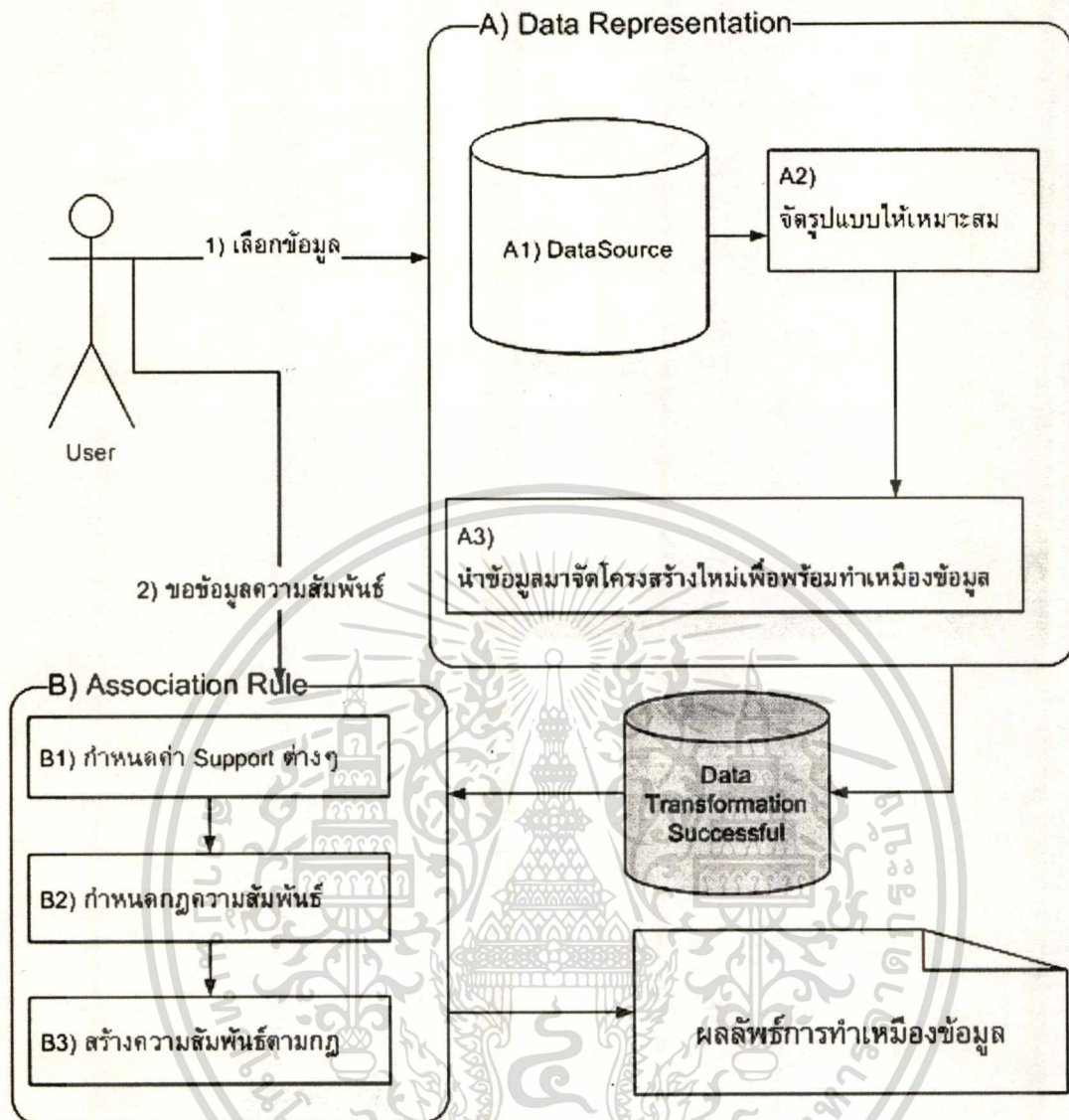
5.1.2 ซอฟต์แวร์

เครื่องมือ และ โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนามีรายละเอียดดังนี้

- ระบบปฏิบัติการ คือ Windows XP SP2
- ภาษาที่ใช้ในการพัฒนา คือ C#.NET และ VB.NET (Framework 2.0)
- เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา(IDE) คือ Visual Studio .NET 2005
- ระบบฐานข้อมูล คือ Microsoft SQL Server 2005 Developer Edition
- การสร้างไฟล์จากส่วนการวิเคราะห์ และออกแบบ คือ Poseidon for UML Professional v4.12

5.2 สถาปัตยกรรมระบบ

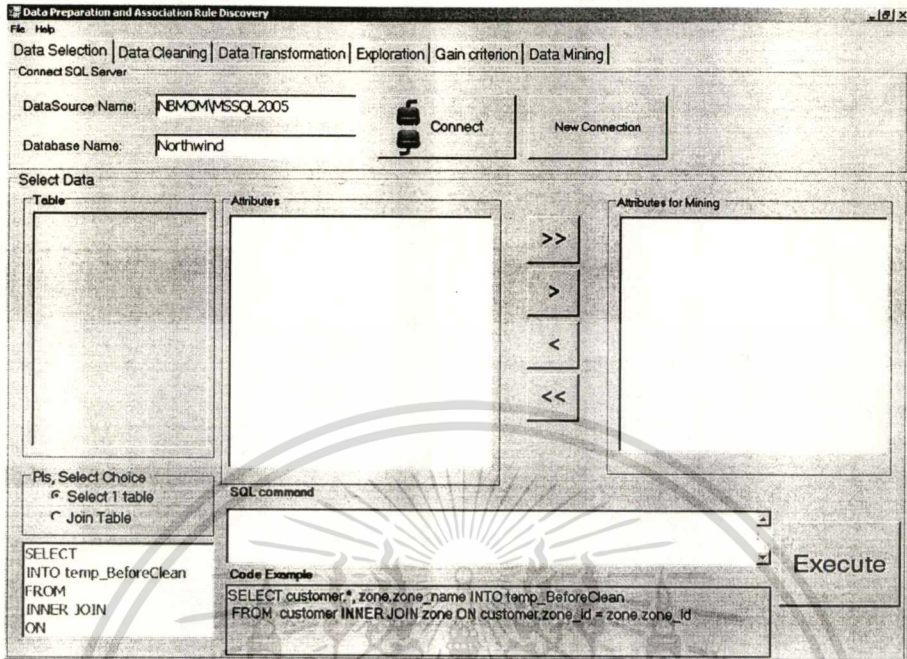
ในการออกแบบสถาปัตยกรรมของระบบได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ Data Representation และ Association Rule โดยทั้ง 2 ส่วนมีความต่อเนื่องกัน ดังรูป

รูปที่ 5.1 สถาปัตยกรรมระบบ

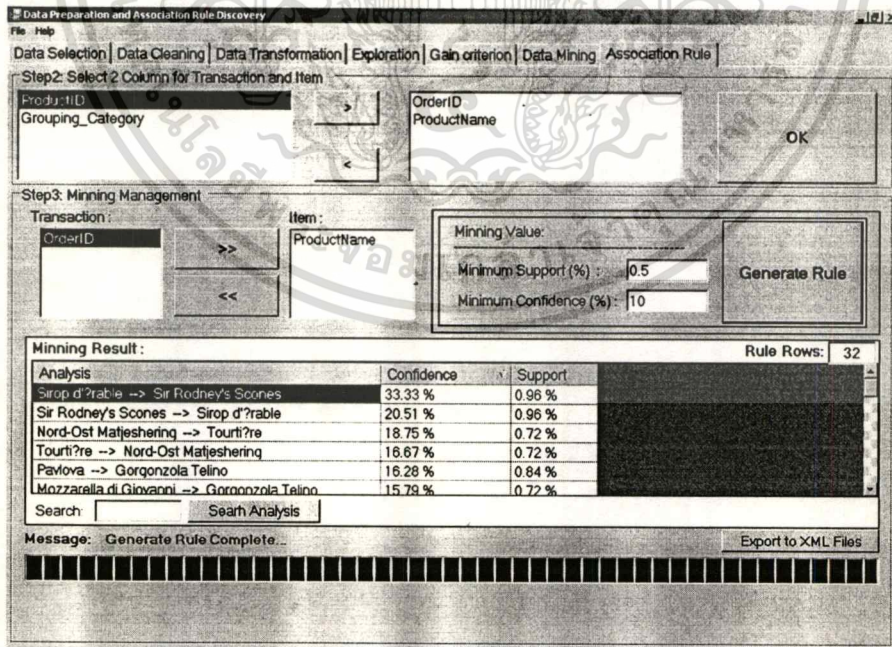
จากรูปที่ 5.1 เป็นการออกแบบสถาปัตยกรรมของระบบ โดยผู้ใช้งานทำการเลือกข้อมูลจากฐานข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปจัดรูปแบบ และจัดโครงสร้างใหม่ให้เหมาะสม เพื่อพร้อมใช้ในการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งผู้ใช้งานจะสั่งให้กระบวนการประมวลผลการทำเหมืองข้อมูลเริ่มทำงาน โดยใช้ข้อมูลที่จัดเตรียมไว้แล้ว เมื่อระบบทำงานเสร็จสิ้นก็จะได้ผลลัพธ์การทำเหมืองข้อมูลออกมา

5.3 การออกแบบหน้าจอการรับข้อมูล

รูปที่ 5.2 หน้าจอการรับข้อมูล

5.4 การออกแบบหน้าจอรายงานผลลัพธ์

รูปที่ 5.3 หน้าจอแสดงผลการประมวลผล

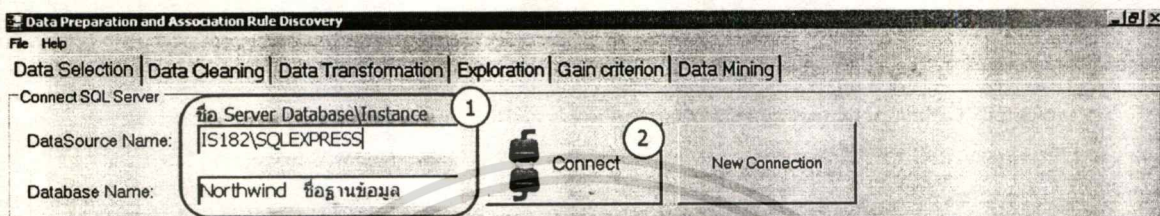
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 การใช้งานโปรแกรม

การทำงานของระบบจะเป็นไปตามกระบวนการของการทำเหมืองข้อมูล ดังนี้

5.5.1 ขั้นตอนการติดต่อฐานข้อมูล

1. ผู้ใช้งานกำหนด ชื่อเซิร์ฟเวอร์ และชื่อฐานข้อมูล
2. คลิกปุ่ม Connect เพื่อเชื่อมต่อกับฐานข้อมูล

รูปที่ 5.4 ขั้นตอนการติดต่อฐานข้อมูล

3. ระบบแสดงกล่องข้อความให้ทราบว่าได้ทำการเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

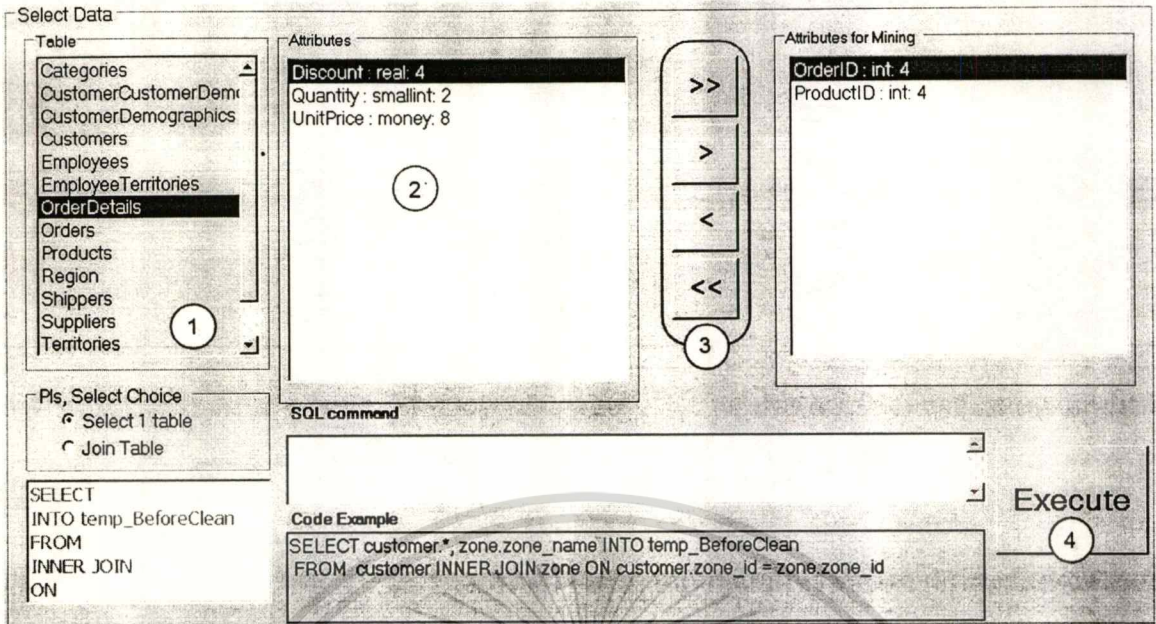
รูปที่ 5.5 กล่องข้อความแสดงผลการเชื่อมต่อฐานข้อมูล

5.5.2 ขั้นตอนการเลือกข้อมูล

ในการขั้นตอนการเลือกข้อมูลสามารถเลือกข้อมูลได้ 2 กรณีคือ กรณีที่ข้อมูลมาจาก 1 ตารางและกรณีที่ข้อมูลมาจากมากกว่า 1 ตารางในฐานข้อมูลเดียวกัน โดยทั้ง 2 กรณีมีวิธีเลือก ดังนี้

กรณีที่ 1 เลือกข้อมูลจาก 1 ตาราง

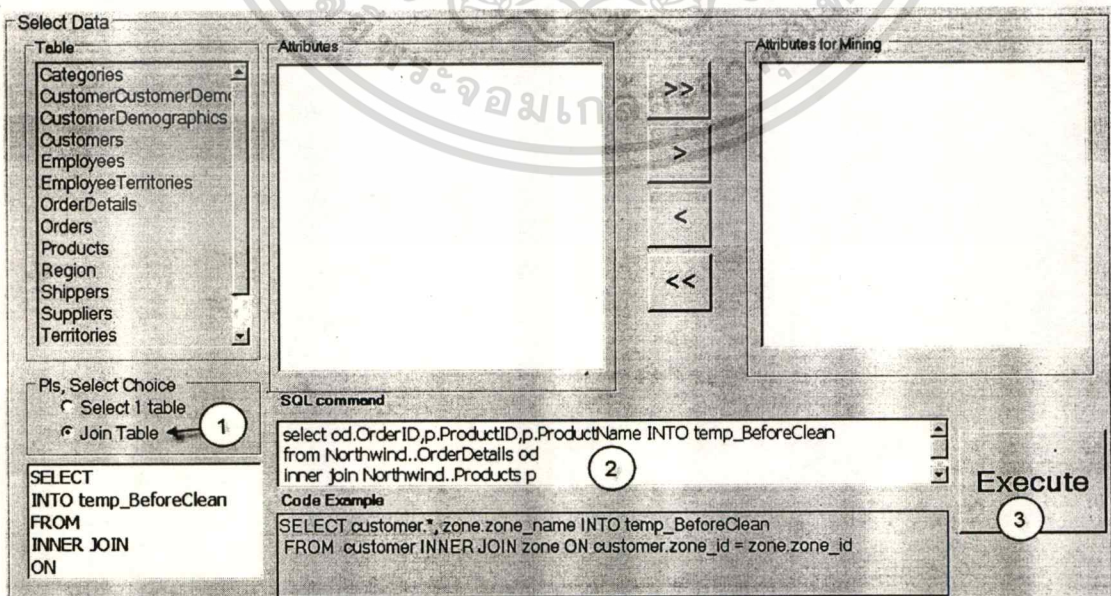
1. ผู้ใช้งานคลิกเลือกตาราง
2. ผู้ใช้งานเลือกชื่อแอตทริบิวต์ที่จะใช้ในการ
3. ผู้ใช้งานคลิกปุ่มลูกศรเพื่อเลือกชื่อแอตทริบิวต์ที่ได้เลือกไว้
4. คลิกปุ่ม Execute เพื่อสิ้นสุดขั้นตอนการเลือกข้อมูล

รูปที่ 5.6 ขั้นตอนการเลือกข้อมูลจาก 1 ตาราง

กรณีที่ 2 เลือกข้อมูลจากหลายตาราง

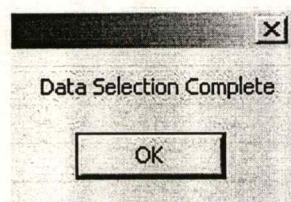
1. ผู้ใช้งานเลือก Join Table ในช่อง Pls, Select Choice
2. ผู้ใช้งานพิมพ์คำสั่งของ SQL ลงในช่อง SQL Command เพื่อเลือกข้อมูลที่ต้องการ โดยผู้ใช้งานต้องทราบความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละตาราง และสามารถใช้คำสั่ง SQL พื้นฐานในการเชื่อมความสัมพันธ์เหล่านั้น เพื่อเลือกข้อมูลในการทำเหมืองข้อมูล
3. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Execute เพื่อสิ้นสุดขั้นตอนการเลือกข้อมูล

รูปที่ 5.7 ขั้นตอนการเลือกข้อมูลจากหลายตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ระบบแสดงกล่องข้อความบอกให้ผู้ใช้งานทราบว่าได้เสร็จสิ้นขั้นตอนการเลือกข้อมูลแล้ว

รูปที่ 5.8 กล่องข้อความแสดงผลการเลือกข้อมูล

5.5.3 ขั้นตอนการคลีนข้อมูล

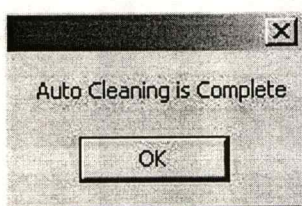
1. ผู้ใช้งานคลิกเลือกแอตทริบิวต์ โดยระบบจะแสดงรายละเอียดของแอตทริบิวต์และแสดงกราฟของจำนวนข้อมูลในแอตทริบิวต์ที่ผู้ใช้เลือก
2. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Auto Cleaning เพื่อทำการคลีนข้อมูลที่ได้เลือกไว้

The screenshot shows the 'Data Preparation and Association Rule Discovery' software interface. The main window is titled 'Data Preparation and Association Rule Discovery' and has a menu bar with 'File' and 'Help'. Below the menu bar are several tabs: 'Data Selection', 'Data Cleaning', 'Data Transformation', 'Exploration', 'Gain criterion', and 'Data Mining'. The 'Data Selection' tab is active, showing a table of attributes with columns 'ชื่อฟิลด์', 'ชนิดข้อมูล', and 'ขนาดข้อมูล'. The table lists 'OrderID' (int, 4), 'ProductID' (int, 4), and 'ProductName' (nvarchar, 80). A circled '1' is next to the 'OrderID' row. To the right, the 'Selected Attributes' panel shows 'OrderID' selected, with details: Instance: 2155, Type: int, Distinct: 830, Missing: 0 (0%), Minimum: 10248, Mean: 10659, Maximize: 11077, and Stdev: 241.37803230169. Below this, a list of 10 data ranges for OrderID is shown, such as '[10248 <= OrderID < 10330.9] = 222'. A circled '2' is next to the 'Auto Cleaning' button. At the bottom, there is a 'Count' histogram for OrderID with a legend of 10 ranges. The 'Data Cleaning' panel at the bottom right has options: 'ใส่ค่าเฉลี่ย = 10659', 'ลบเรคคอร์ดที่มีค่า NULL', and 'ลบค่า' (set to 'ใส่ค่า').

รูปที่ 5.9 การคลีนข้อมูล

3. ระบบแสดงข้อความให้ทราบว่าทำการคลีนข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

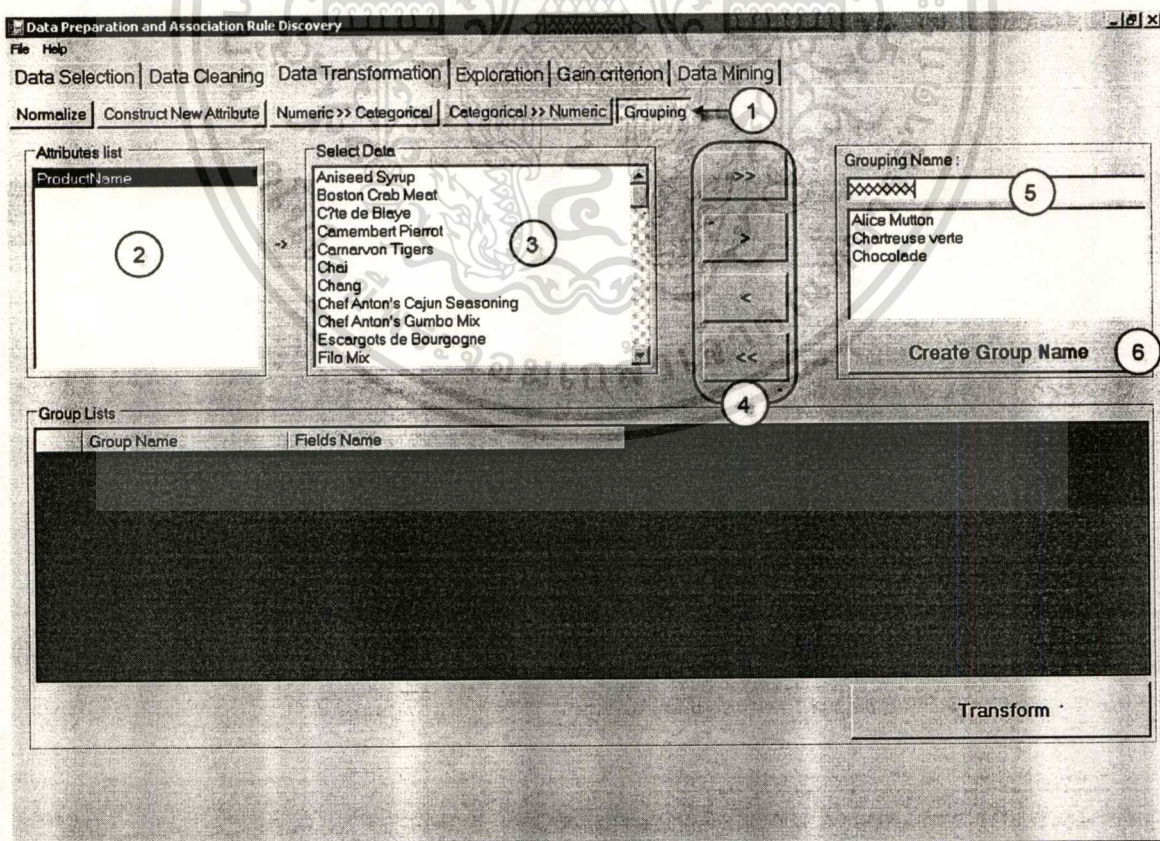

รูปที่5.10 กล่องข้อความแสดงผลการคลีนข้อมูล

5.5.4 ขั้นตอนการแปลงข้อมูล

ในขั้นตอนการแปลงข้อมูลสำหรับการทำเหมืองข้อมูลแบบค้นหากฎความสัมพันธ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงกระบวนการจัดกลุ่มข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

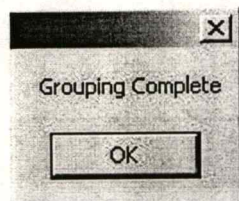
1. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Grouping เพื่อเลือกประเภทการแปลงข้อมูล
2. ผู้ใช้งานเลือกแอตทริบิวต์ที่ต้องการจะนำมาจัดกลุ่ม
3. ผู้ใช้งานเลือกข้อมูลที่จะนำมาจัดกลุ่ม
4. ผู้ใช้งานคลิกปุ่มลูกศรเพื่อเลือกข้อมูลที่ได้เลือกไว้
5. ผู้ใช้กำหนดชื่อกลุ่มข้อมูล
6. คลิกปุ่ม Create Group Name เพื่อจัดกลุ่มข้อมูล

รูปที่5.11 ขั้นตอนการจัดกลุ่ม

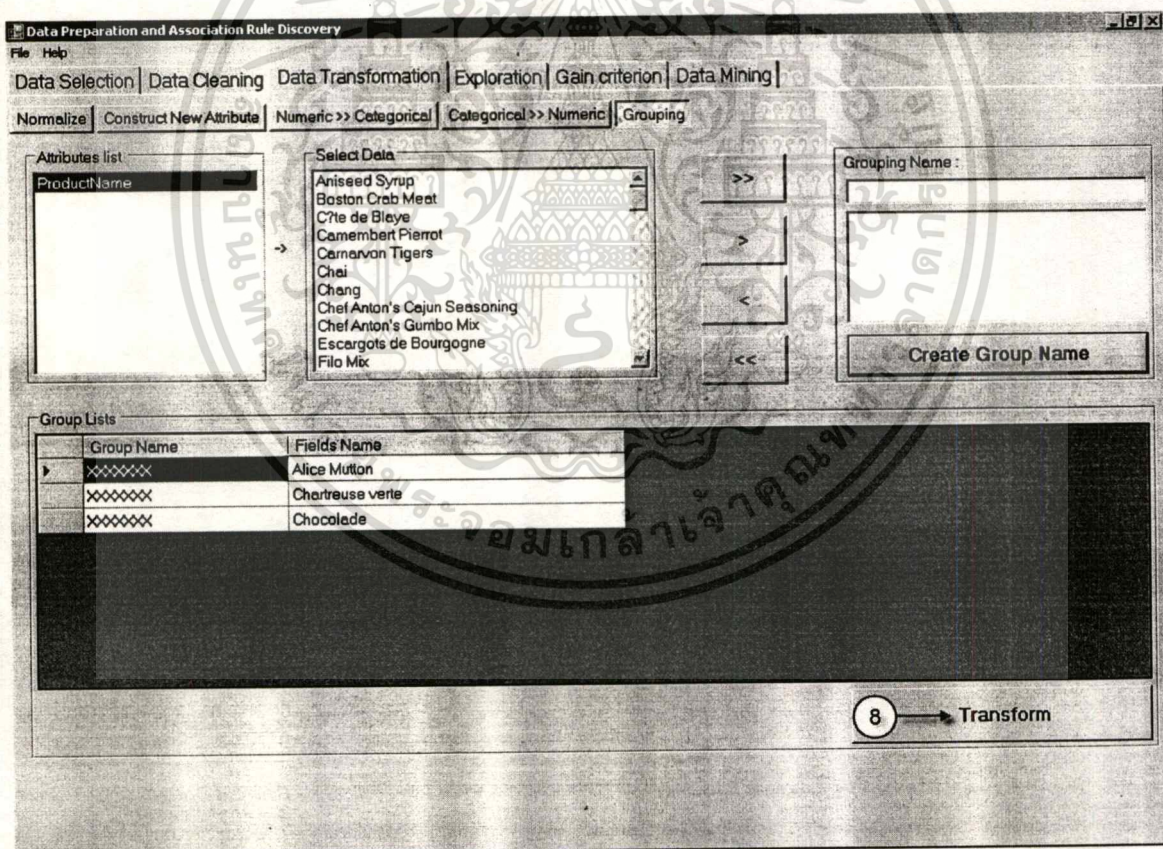
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ระบบแสดงกล่องข้อความให้ผู้ใช้ทราบว่าได้จัดกลุ่มข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ซึ่งในการจัดกลุ่มข้อมูลสามารถจัดกลุ่มข้อมูลได้มากกว่า 1 กลุ่ม โดยผู้ใช้สามารถกลับไปเลือกข้อมูลที่จะจัดกลุ่มได้

รูปที่ 5.12 กล่องข้อความแสดงผลการจัดกลุ่ม

8. เมื่อผู้ใช้งานทำการจัดกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ทำการคลิกปุ่ม Transform เพื่อสิ้นสุดขั้นตอนการแปลงข้อมูล

รูปที่ 5.13 สิ้นสุดขั้นตอนการจัดกลุ่มข้อมูล

9. ระบบแสดงกล่องแสดงข้อความให้ผู้ใช้ทราบว่าทำการแปลงข้อมูลในรูปแบบการจัดกลุ่มเรียบร้อยแล้ว

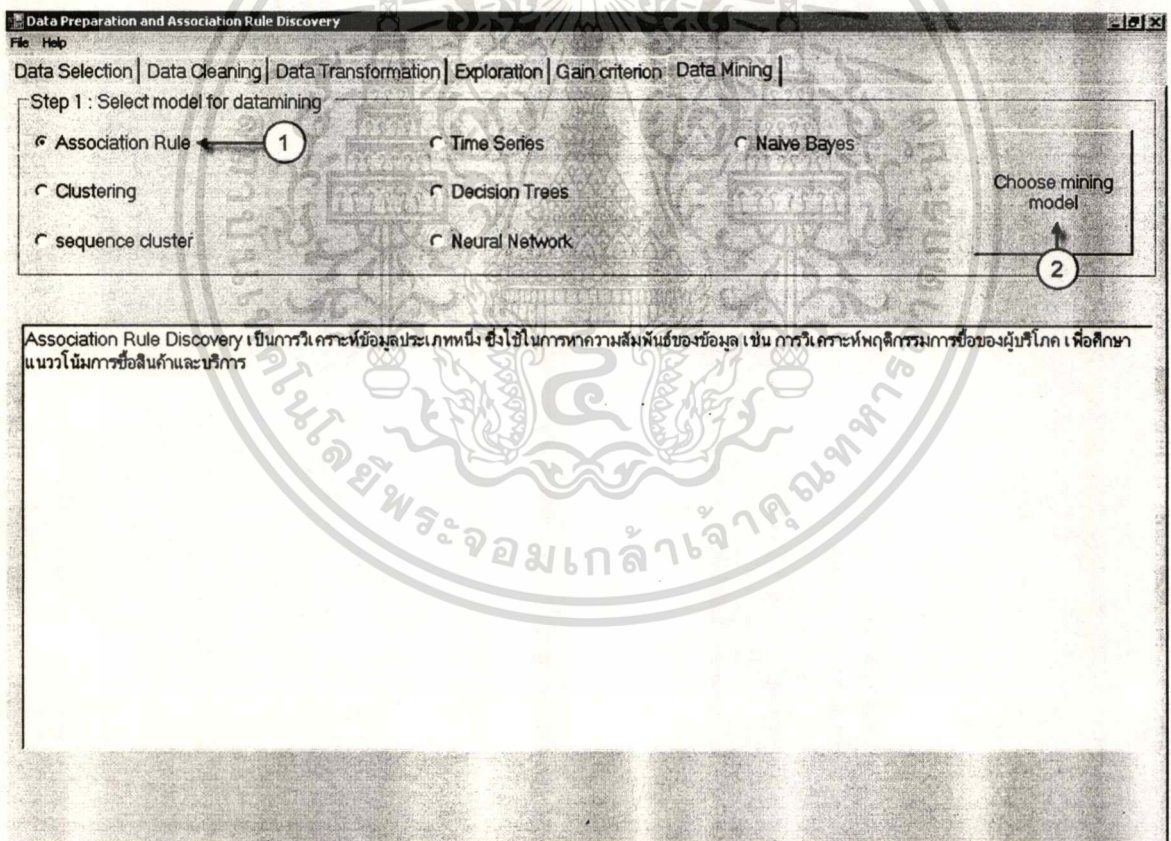
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.14 กล้องข้อความแสดงผลการแปลงข้อมูล

5.5.5 ขั้นตอนการสร้างกฎความสัมพันธ์

1. หลังจากจบขั้นตอนการแปลงข้อมูลแล้วผู้ใช้งานทำการคลิกเลือกที่แท็บ Data Mining เพื่อเลือกแบบจำลองในการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งในที่นี้จะเลือกแบบ Association Rule ในการทำ
2. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Choose mining model เพื่อยืนยันการเลือกแบบจำลอง

รูปที่ 5.15 ขั้นตอนการเลือกแบบจำลองที่ใช้ทำเหมืองข้อมูล

3. ผู้ใช้งานเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในหากฎความสัมพันธ์ ซึ่งในการหากฎความสัมพันธ์ จะเลือกใช้ข้อมูลเพียง 2 필ด์ เท่านั้น

4. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม OK เพื่อยืนยันการเลือกข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผู้ใช้งานกำหนดข้อมูล Transaction และข้อมูล Item โดยหากต้องการให้ข้อมูลใดเป็น Item ให้ทำการคลิกเลือกที่ข้อมูลนั้นแล้วคลิกที่ลูกศรไปทางขวา
6. ผู้ใช้งานกำหนดค่า Minimum Support และ Minimum Confidence โดยทั้งค่า Minimum Support และ Minimum Confidence จะต้องกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์
7. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Generate Rule เพื่อทำการสร้างกฎความสัมพันธ์

Data Preparation and Association Rule Discovery

File Help

Data Selection | Data Cleaning | Data Transformation | Exploration | Gain criterion | Data Mining | Association Rule

Step2: Select 2 Column for Transaction and Item

Transaction: ProductID, Grouping_Category (3)

Item: OrderID, ProductName (4) → OK

Step3: Mining Management

Transaction: OrderID (5)

Item: ProductName (6)

Mining Value:

Minimum Support (%): 0.5 (6)

Minimum Confidence (%): 10 (6)

Generate Rule (7)

Mining Result: Rule Rows: 32

Analysis	Confidence	Support
Sirop d'zrable --> Sir Rodney's Scones	33.33 %	0.96 %
Sir Rodney's Scones --> Sirop d'zrable	20.51 %	0.96 %
Nord-Ost Matjeshering --> Tourti?re	18.75 %	0.72 %
Tourti?re --> Nord-Ost Matjeshering	16.67 %	0.72 %
Pavlova --> Gorgonzola Telino	16.28 %	0.84 %
Mozzarella di Giovanni --> Gorgonzola Telino	15.79 %	0.72 %

Search: Search Analysis

Message: Generate Rule Complete...

Export to XML Files

รูปที่ 5.16 การสร้างกฎความสัมพันธ์

8. ผู้ใช้งานสามารถจัดเก็บกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์เป็นแบบ XML File ได้ โดยคลิกปุ่ม Export to XML Files

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Data Preparation and Association Rule Discovery

File Help | Data Selection | Data Cleaning | Data Transformation | Exploration | Gain criterion | Data Mining Association Rule

Step2: Select 2 Column for Transaction and Item

ProductID
Grouping_Category > OrderID
ProductName OK

Step3: Mining Management

Transaction: OrderID >> Item: ProductName

Minning Value:
Minimum Support (%) : 0.5
Minimum Confidence (%) : 10 **Generate Rule**

Minning Result : Rule Rows: 32

Analysis	Confidence	Support
Sirop d'izable --> Sir Rodney's Scones	33.33 %	0.96 %
Sir Rodney's Scones --> Sirop d'izable	20.51 %	0.96 %
Nord-Ost Matjeshering --> Tourti?re	18.75 %	0.72 %
Tourti?re --> Nord-Ost Matjeshering	16.67 %	0.72 %
Pavlova --> Gorgonzola Telino	16.28 %	0.84 %
Mozzarella di Giovanni --> Gorgonzola Telino	15.79 %	0.72 %

Search: Search Analysis

Message: Generate Rule Complete... **8** Export to XML Files

รูปที่5.17 การจัดเก็บกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์

9. ผู้ใช้งานเลือกตำแหน่งที่จะจัดเก็บ และกำหนดชื่อไฟล์
10. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Save เพื่อยืนยันการจัดเก็บไฟล์

Save As

Save in: My Documents ตำแหน่งที่จัดเก็บ

My Recent Documents
Desktop
My Documents
My Computer
My Network Places

My ISO Files
My Music
My Pictures
My Received Files
My Videos
SnagIt Catalog
SQL Server Management Studio Express
Updater5
Visual Studio 2005
My Sharing Folders

File name: Rule_Result ชื่อไฟล์ที่จัดเก็บ

Save as type: XML files (*.XML)

Save Cancel

9 **10**

รูปที่5.18 การเลือกตำแหน่งและกำหนดชื่อไฟล์การจัดเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5.6 ขั้นตอนการแสดงผลความสัมพันธ์ผลลัพธ์

ในการแสดงผลความสัมพันธ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 กรณี
กรณีที่ 1 การเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ใช้งานทำการคลิกที่หัวข้อลุ่มที่ต้องการเรียง

Step2: Select 2 Column for Transaction and Item

Transaction: ProductID, Grouping_Category
 Item: OrderID, ProductName

Step3: Mining Management

Transaction: OrderID
 Item: ProductName

Mining Value:
 Minimum Support (%) : 0.5
 Minimum Confidence (%) : 10

Mining Result :

Analysis	Confidence	Support
Sirop d'?rable --> Sir Rodney's Scones	33.33 %	0.96 %
Sir Rodney's Scones --> Sirop d'?rable	20.51 %	0.96 %
Nord-Ost Matjeshering --> Tourti?re	18.75 %	0.72 %
Tourti?re --> Nord-Ost Matjeshering	16.67 %	0.72 %
Pavlova --> Gorgonzola Telino	16.28 %	0.84 %
Mozzarella di Giovanni --> Gorgonzola Telino	15.79 %	0.72 %

Message: Generate Rule Complete..

รูปที่ 5.19 การเรียงกฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์

กรณีที่ 2 การค้นหากฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ใช้งานระบุกฎความสัมพันธ์ที่ต้องการค้นหา
2. ผู้ใช้งานคลิกปุ่ม Search Analysis เพื่อทำการค้นหากฎความสัมพันธ์ที่ต้องการ

Data Preparation and Association Rule Discovery

File Help

Data Selection | Data Cleaning | Data Transformation | Exploration | Gain criterion | Data Mining | Association Rule

Step2: Select 2 Column for Transaction and Item

ProductID
Grouping_Category

>

OrderID
ProductName

<

OK

Step3: Mining Management

Transaction :
OrderID

>>

Item :
ProductName

<<

Mining Value:

Minimum Support (%) : 0.5

Minimum Confidence (%) : 10

Generate Rule

Mining Result :

Rule Rows: 32

Analysis	Confidence	Support
Sirop d'orable --> Sir Rodney's Scones	33.33 %	0.96 %
Sir Rodney's Scones --> Sirop d'orable	20.51 %	0.96 %
Nord-Ost Matjeshering --> Tourti're	18.75 %	0.72 %
Tourti're --> Nord-Ost Matjeshering	16.67 %	0.72 %
Pavlova --> Gorgonzola Telino	16.28 %	0.84 %
Mozzarella di Giovanni --> Gorgonzola Telino	15.79 %	0.72 %

Search: Pavlova ① Search Analysis ②

Message: Generate Rule Complete...

Export to XML Files

รูปที่ 5.20 การค้นหากฎความสัมพันธ์ผลลัพธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุป และข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้จากการทำโครงการพัฒนาระบบงานในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาระบบการค้นหาคำ ความสัมพันธ์แบบอพริออร์อิติกอริทึม” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการพัฒนาระบบ

โครงการนี้ออกแบบ และพัฒนาอยู่บนพื้นฐานการทำเหมืองข้อมูล ด้วยการใช้ความสัมพันธ์ ของข้อมูลอดีต ซึ่งมีการนำอัลกอริทึมอพริออร์มาใช้ในการประมวลผลหาคำความสัมพันธ์ดังกล่าว จากการพัฒนาระบบจะเน้นผลลัพธ์ที่ถูกต้องจากการหาคำความสัมพันธ์ โดยความสัมพันธ์ที่ได้เป็น การอาศัยข้อมูลในอดีต จึงสามารถนำมาวิเคราะห์ และประมวลผลได้

6.2 ปัญหาที่พบในการพัฒนา

จากการวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนา พบว่ามีขั้นตอนการทำงานที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล หลายอย่าง จึงทำให้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจำเป็นต้องใช้เวลานานกว่างานอื่นๆ โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

6.2.1 ปัญหาที่พบ

เนื่องจากระบบที่ทำการพัฒนาได้นี้นำระบบการเตรียมข้อมูลและสำรวจมารวมไว้ด้วยกัน จึง ต้องอาศัยเวลาในการทำความเข้าใจ และสอบถามขั้นตอนการใช้งานของระบบดังกล่าว จึงจะ สามารถสรุปและนำมาพัฒนาระบบต่อไปได้ ทำให้ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการพัฒนาระบบ

6.2.2 ข้อเสียของการทำเหมืองข้อมูล

การทำเหมืองข้อมูลเป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้สำหรับวิเคราะห์เท่านั้น โดยที่ไม่สามารถเข้าใจ ถึงข้อมูลได้ดีเท่ากับมนุษย์ ดังนั้นผู้ใช้เครื่องมือการทำเหมืองข้อมูล รวมไปถึงอัลกอริทึมที่เลือก จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการทำเหมืองข้อมูลจะเป็นเพียงแค่การ ทำนายเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถช่วยระบุค่าของข้อมูล หรือค่าที่แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบ และความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นจริง จะต้องให้ผู้ใช้งานทำการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและพัฒนาระบบจะเห็นว่าลักษณะการประมวลผลของของฟลอริอัลกอริทึมจะเหมาะสมกับจำนวนข้อมูลที่มีปริมาณไม่มาก เนื่องจากมีการนับจำนวนข้อมูลในทุกๆ รอบ ดังนั้น หากองค์กรใดที่มีขนาดใหญ่และต้องการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีปริมาณมากๆ อาจจะต้องหาอัลกอริทึมที่มีประสิทธิภาพในการประมวลผลมากขึ้น

บรรณานุกรม

- อาทิตยา เชื้อจันอัศ. 2549. “การพัฒนาระบบการเตรียมข้อมูลและการสำรวจ สำหรับการทำคาน้ำ
ไม่นิ่ง” โครงการพัฒนาระบบงานวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Dr.Dobb’s Journal. 1996. “Algorithm Alley.” [Online]. Available : <http://www.ddj.com/ftp/>
- 1996 Berry, M. J.A. and Linoff, G., Data Mining Techniques: for marketing, sales, and
customer support, Wiley Computer Publishing, 1997.
- Jagoda Crawford, Frank Crawford “Data Mining in a Scientific Environment.” [Online].
Available: [http://www.csu.edu.au/special/auugwww96/proceedings/crawford/
crawford.html](http://www.csu.edu.au/special/auugwww96/proceedings/crawford/crawford.html). 1995.
- Jiawei Han and Micheline Kamber. 2001. **Data Mining: Concept and Techniques**.
San Francisco. Morgan Kaufman Publishers.
- Megaputer. 2005. “What is datamining?”. [Online]. Available: [http://www.megaputer.com/
dm/dm101.php3](http://www.megaputer.com/dm/dm101.php3).
- Microsoft Corporation. 2005. “Microsoft SQL Server 2005.” [Online]. Available:
<http://www.microsoft.com>
- Pablo Hadjinian, Peter Cabena, et.al. 1997. **Discovering Data Mining from concept to
implementation**. Newjersy. Prentice Hall PTR.
- Peter Bajcsy. 2005. “Knowledge Discovery in Databases.” [Online]. Available:
<http://alg.ncsa.uiuc.edu/tools/docs/d2k/manual/dataMining.html>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นางสาวนอร หงส์วัฒนกุล
 วัน เดือน ปีเกิด 7 ธันวาคม 2523 ที่ราชบุรี
 ที่อยู่ 33 หมู่ 4 ต.สวนกล้วย อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี 70110
 ประวัติการศึกษา 2546 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้